Ч. 282 (14.825). Львів, середа 22. грудня 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ

НА СТОРІНКАХ СВЯТ-РІЗДВЯНОГО „ДІЛА“.

Подаємо Шановним Читачам до ласкавого відома, що як і минулими роками, з нагоди цьогорічних Різдвяних Свят відкриваємо окрему рубрику святочних бажань для наших Читачів.

Надіслані бажання містимо у святочнім числі „Діла“. Кошти бажань: 2 зол. до розміру 15 слів та 20 сотиків за кожне слово понад 15 слів.

Надіємося, що наше Шановне Громадянство використає цей дійсно гарний, вигідний і дешевий спосіб святочних бажань та з нагоди цьогорічного Різдва пригадається своїм дорогим і близьким: кревнякам, приятелям, товаришам, знайомим і т. д.

Бажання, за які належність просимо надсилати рівночасно з текстом, приймаємо до дня 3. січня 1938. року.

Виборча перемога румунського уряду.

Вчорашні румунські вибори перейшли доволі спокійно.

Як виходить зі звітів, що їх дістало міністерство внутрішніх справ з ночі (а які не обнимають виборчих вислідів з цілого краю), урядовий бльок дістав понад 40 прц. мандатів (250 на загальну скількість 387), народня селянська партія Манію та партія „все для краю“ Кодреану — по 30 до 40 мандатів; дальше йде національно-християнська партія Кузи. Крім того до парляменту ввійде ліберальна партія Братіяну та може ще одна політична група.

ВИБОРИ В БУКАРЕШТІ.

У Букарешті урядова партія дістала понад 23.000 голосів, національно-селянська — 14000, „все для краю“ — 13.000. Чимало дістала „залізна ґвардія“, розвязана в 1933 р., яка не брала участи у виборах.

Американські воєнні кораблі ненадійно відплили в невідомім напрямі.

З каліфорнійської пристані Сан Дієго відплила вчора американська ескадра контрторпедовців, зложена з 9-ох одиниць до Сан Педро, пристані положеної 120 миль на північ.

У хвилині, коли прийшов наказ відчалювати, залога контрторпедовців була на суші. Старшини ходили по театрах і кінах, наказуючи морякам негайно вертатися на кораблі.

НА ДАЛЕКИЙ СХІД?

Старшини морської бази в Сан Дієго відмовились від усяких вияснень. З огляду на те, що Сан Педро є одною з головних пристаней на шляху через північну частину Тихого Океану до Азії,

припускають, що ескадра контрторпедовців пливе на Далекий Схід, конвоюючи більші одиниці американської фльоти.

ТАКОЖ ЛІТАКИ ВІДЛІТАЮТЬ У НЕВІДОМОМУ НАПРЯМІ.

Як подають зі Сан Дієго,

5 ескадр американських розвідчих літаків (між ними 3 великі апарати) дістали наказ негайно вернутися до своєї бази і приготовитися до відлету в невідомому напрямі.

Морські старшини припускають, що йде тут про маневри.

566,000.000 ДОЛЯРІВ НА БУДОВУ НОВИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

Майбутній буджет буде передбачувати 566,000.000 долярів на будову двох панцирників та богатьох інших воєнних кораблів. Як вони будуть готові, американська фльота перейде тонаж передбачений у вашинґтонському договорі.

Головною причиною приспішеного темпа розбудови американської фльоти є події на Далекому Сході та зріст англійських морських сил.

Хто вишле жертву на ювилейний „Дар Просвіті“, той дасть доказ любови свого Народу.

Неясна ситуація під Теруелем.

Барсельонське міністерство оборони подає, що червоні відділи, які оперують під Теруелем, навязали звязок. Національні війська тричі наступали на відтинку Кампільльо—Санбляс—Селядас—Корралехо та на середущому фронті у напрямі Санбляс і Ґонуд; підчас останнього наступу їхні втрати дійшли до 40%. Вечором Теруель окружено.

„Радіо Барсельона“ твердить, що звязок із Теруелем перерваний. Тамошня радіостація від доби не відповідає на радієві сиґнали зі Сарагоси, Хаги й Тенерифи.

Ґенерал Кеіпо де Ляно заперечив вістки червоних радіостацій про положення під Теруелем і заявив, що містові не загрожує ніяка небезпека.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЙДУТЬ ВПЕРЕД?

Комунікат національного командування стверджує, що

на відтинку Теруелю національні війська йдуть дальше вперед. Червоні втратили 3 повзи і потерпіли чимало жертв у людях.

Офіціоз КП(б)У в російській мові.

Як подає АТЕ, від 1. січня виходитиме в Києві великий щоденник у російській мові „Советская Україна“. Буде це орган центрального комітету КП(б)У.

Де ділося 10 мільйонів виборців?

ЯК ВИГЛЯДАВ ПЛЄБІСЦИТ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Закінчилися нарешті так звані вибори у СССР, зокрема в УССР. У „виборах“ у СССР мало брати участь 93,639.478 осіб, взялож участь 90. 819.346 осіб, тобто за офіційним підрахунком 96.5 прц. всієї людности, що мала право „голосувати“. В СССР осіб, що мали право „голосувати“, зареєстровано 17,530.751, взяло участь у „голосуванні“ 17.098.100 осіб, тобто 97.5 прц. У РСФСР „голосувало“ 96.5 прц., в Білоруській ССР 97.3, в Азербейджанській 95.5; у Грузинській 95.9; у Вірменській 95.2; в Туркменській 95,3; в Узбецькій 93,5; в Таджицькій 94,6; в Казахській 93.8; в Киргізькій 93.1 прц.

Таким робом обрано у СССР до Верховної Ради 1143 депутатів, з них 855 комуністів і 288 безпартійних; це від 3 мільйонів комуністів і 90 мільйонів безпартійних виборців; серед обраних є 184 жінки.

У Києві на 611.615 виборців узяло участь у „голосуванні“ 602.830 осіб, — 98,6 прц.; у Харкові на 541.121 — голосувало 534.611, тобто 98.8 прц.; у Москві — 99.13, у Ленінграді — 96,3; в Минську — 99.6; у Тифлісі — 95,6; у Ташкенті — 93.7; у Баку — 95,5 прц.

Це все, так би мовити, сухі цифри, але в „гнилій Европі“ не можуть собі навіть уявити скільки в них життя і радощів. Так, так, радощів!

Коли населення СССР, у тому й українське, довідалося про ці цифри, що блискавкою облетіли „одну шосту частину земної кулі“, охопили його великі радощі. Всі вітали один одного поперше з приводу величезної перемоги большевицької партії у виборах (всі, зрозуміло, роблять міну, нібм розуміють, з ким вона боролася); подруге з приводу того, що у виборах виключно пройшли кандидати бльоку комуністів з безпартійними (всі, зрозуміло, роблять міну, що це для них приємна несподіванка і що цього ніхто перед тим не знав).

Невідомо тільки, чому не наказано „найщасливішому у світі населенню“ радіти і зі скількости поданих за бльок голосів, зазначуючи, скільки подано і проти. Ледви чи виборчі комісії займалися такими дрібницями, щоб досліджувати, чи не виявлялося в поданих бюлетинах бажання голосувати проти зазначених кандидатів. Ніхто і не сумнівається в тому, що теперішній большевицькій владі зовсім не йшло про те, щоб завести якісь там „демократичні“ вибори коли вона вживала своєрідного, зовсім недемократичного плєбісциту.

Зате тепер схоче вона козирнути перед усім світом: про які там сепаратистичні рухи базікають у „гнилій Европі“, коли в „найздоровішому СССР“ скажім „квітуча Україна“ побила рекорд любови і відданости до партії Леніна-Сталіна і виявила бажання бути завжди разом з братерським російським народом! Адже 97 і пів прц. виразно заявило про це!

Але у людей що живуть у „гнилій Европі“, завжди повстають якісь „контрреволюційні думки“...

Присилайте передплату!

Скільки всього населення на тій „квітучій Україні", коли виборців, тобто населення, починаючи від 18-го року життя, є 17,530.751?

Щоб вирішити це завдання, маємо такі дані:

На 1. січня 1931. року за офіційними даними в УССР було 31,403.200 мешканців; за офіційними даними („Малая Советская Енциклопедия", М. 1932) щорічний приріст населення в цілому СССР складає 2.35 прц. З того часу минуло 7 років; приріст за цей час не бере участи в голосуванні; але ще залишився приріст за 11 років, який теж не бере участи в голосуванні. За цими даними приріст за рік 1931. складав 737.975; візьмім, що за попередні 11 років приріст щороку був пересічно 400.000, отже за 11 років цього приросту, який ще не бере участи в голосуванні було 4.400.000.

В такий спосіб, віднімаючи цю цифру від цифрфи населення року 1931, ми повинні би мати цифру дорослого населення (повторюємо: приріст за пізніші роки теж не бере участи в голосуванні) нині саме 27.003.200. А проте в голосуванні брала участь не ця цифра, а на 10 міліонів менша!

Здається, навіть мудрий Едип не зможе розгадати, які поправки до збільшення населення на Совітській Україні внесли „товарищі „Рудольф Менжинський, Генріх Ягода та Ніколай Єжов, і скільки українського корінного населення занесено до рубрики божевільних, позбавлених на підставі судових присудів прав та увязнених, які теж не беруть участи в голосуванні.

Мабуть і перша цифра немаленька (не даремно-ж не побажали у Кремлі оголошувати наслідків всесоюзного перепису з 6. січня ц. р.), та і друга теж не „підкачала" (коли вжити совітського вислову).

Але як не як, а „квітуча Україна" надіслала до Верховної Ради своїх „улюблених" кандидатів: маршала Будьонного, наркома шляхів СССР Бакуліна, заступника наркома оборони політичного комісаря І. ранґи Смірнова, заступника наркома оборони, флаґмана І. ранґи, начальника морських сил Вікторова, І-го секретаря ЦК. комсомолу Косарйова, які нічого спільного з Україною не мають і яких величезна більшість виборців ніколи й не бачила.

Надіслала вона таких „соратників і вихованців Сталіна" на Україні, як Станіслава Косіора, Григорія Петровського, Власа Чубаря, Юхима Щаденка, Ізраїля Леплевського, командармів Федька та Тимошенка...

Надіслала вона улюблених вихованців уже Станіслава Вікентевича Косіора: Євтушенка, Михайлова, Співака, Олексенка, Осіпова, Топчія, Коротченка, Кондакова, Волкова, Прамнека і Максимова, перших секретарів усіх 11 партійних обкомів України. Тут, як то кажуть, любов була з першого погляду, бо всі вони не працюють і два-три місяці в Україні.

Надіслано теж вихованців Ізраїля Леплевського: Лепіна, Кривця, Федорова, Шматкова, Макарова...

Надіслано аж трьох заступників голови ради народніх комісарів УССР, Марчака, Тягнибіду (чи перетягне?!), Сухомлина... Нема тільки серед депутатів голови раднаркому... бо, здається, занадто небезпечна ця посада...

Але вже тепер видно, що рука ворога і сюди, до виборів депутатів, протягнулася... Наприклад висовували, реєстрували якнайкращих людей України наркома освіти Затонського, начальника політуправління харківської військової округи Озоліна, голову Дніпропетрівської міськради Петриченка, кричали їм „ура", вони дякували, їх біоґрафії друковано в ґазетах, — і ось зникли вони, нема їх у реєстрах депутатів, — „викорчував" їх Єжов...

Ну, добре! Отже все повинно піти тепер по-новому. Відомо-ж; хто не брав участи у виборах, „викорчує" їх Єжов, і спокій, тиша зацарюють в Україні, яка виказала таку любов, таку відданість!..

І сьогодні грають орхестри в Києві, співають пісень, носять прапори, гасла, портрети вождів...

А під звуки цієї музики йдуть нові розстріли і люди, призначені на заслання, щезають одного дня з поверхні землі, якби й не... було їх ніколи у списах населення.

Гл. Л.

Чому кольонізують Східну Галичину?

П. Мін. Понятовський має слово.

В „Ділі" була вже коротка згадка про відповідь міністра хліборобства і земельних реформ Понятовського на інтерпеляцію посла д-ра Ст. Барана з 16. червня 1937 р. в справі змушування на терені воєвідств тернопільського і львівського кандидатів на набувців парцеляційних наділів до зміни греко-кат. віроісповідання на римо-катол. за ціну їх закваліфікування як теж про те, що не приймають кандидатів на набувців української народности, коли хотять дістати парц. наділи. Інтерпеляція була звернена до голови ради міністрів і міністра внутрішніх справ і міністра хліборобства та земельних реформ і обговорено у ній дотеперішню парцеляційну політику уряду у Східній Галичині, часто суперечну навіть з постановами про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925 р. Виказано там дальше послідовний намір урядових кол до кольонізації Східної Галичини польським елементом зі заходу, хоч у хліборобстві Східна Галичина перенаселена і загально панує тут голод на землю, при чому в останньому часі недопускають взагалі українських селян до купна землі при парцеляції двірських обшарів.

У згаданій інтерпеляції пос. д-ра Барана наведено теж клясичні приклади з терену тернопільського повіту як там приневолюють українських набувців до зміни греко-катол. віроісповідання на римо-кат. за ціну закваліфікування. А саме: Василь Івахів з Ігровиці купив на весні ц. р. від кольоніста Ігнацого Кубова його 11-морґове господарство за 7775 зол. і заплатив за нього, продавши своє попереднє господарство. Продавець за намовою місцевого польського пароха кс. Щепанкевича зажадав, щоб купуюча — нею була жінка Василя, Домініка Івахів — змінила обряд. Відповідне письмо, наведне в інтерпеляції в цілости, — до старостваа написав кс. Щепанкевич, — і де згадано, щоб староство зажадало від Домініки Івахів метрику її чоловіка і чотирьох їх синів так, щоб ціла родина перейшла на римо-катол. обряд, бо щойно тоді зможе дістати інтабуляцію власности купленого господарства. Урядовець у старостві це письмо прочитав, його звернув і припоручив жінці зробити так, як там написано. Так воно не сталося і згадане письмо в ориґіналі передали інтересовані пос. д-рові Баранові. У громаді Лозова знову парцелюється 80 морґів громадського пасовиська і сіножатей і солтис та війт зажадали виразно зміни обряду від місцевих українців, що бажали купити по морґові ґрунту.

Подавши до відома премієра і згаданих міністрів дійсний стан сучасної парцеляційної політики уряду у Східній Галичині і наведені вище факти, пос. д-р Баран запитує їх в інтерпеляції, які задумують вони поробити заходи, щоб припинити такі виступи неморальні і незгідні з законом та в якій мірі місцеве українське малоземельне і безземельне хліборобське населення зможе взяти участь у парцеляції маєтків більшої власности згідно з обовязуючими у цій справі законами.

На цю інтерпеляцію дістав д-р Ст. Баран 16. ц. м. письменну відповідь міністра хліборобства і земельних реформ Понятовського з 26. листопада ц. р., яку подаємо тут в перекладі як урядовий документ, у якому авторитетно — і без зайвих обиняків — вияснюється теперішню кольонізацію Східної Галичини. Ось і урядова відповідь:

„У справі, що є предметом інтерпеляції посла д-ра Степана Барана, маю за шану в порозумінні з Паном Міністром внутрішніх справ вияснити, ось що:

Хліборобське населення на терені польської держави не є рівномірно розміщене. Деякі воєвідства або їх частини є густіше заселені, інші менше, при чому ріжниці є значні. Тій нерівномірности в насиленні хліборобської людности відповідають ріжниці в устрою рільних господарств і в економічному стані їх власників. В околицях найбільше перелюднених, рільні господарства є так надмірно роздроблені, що переважно мають характер карлуватих. Перенаселення суджує це істнування низький рівень життя населення у цих околицях та не дає змоги піднестись його економічному і культурному станові. Отже державні огляди вимагають переведення переселенчої акції. У звязку з цією акцією, піднятою на терені цілої держави, призначується частину парцельованих ґрунтів у східних повітах львівського воєвідства і в тернопільському воєвідстві на перенаселення населення зі західних повітів львівського воєвідства.

Повіти: Ряшів, Переворськ, Ланьцут, Тарнобжеґ, Кольбушова і Ніско належать до найбільше перелюднених у вичислених воєвідствах. Це перелюднення стає тим яскравіше, коли взяти на увагу урожайність ґрунту. Коли саме треба згадану ґрупу шести повітів зачислити назагал до менше урожайних, то львівське воєвідство, трактоване як цілість, має назагал ґрунти більш урожайні. Унаглядíнюється це при порівнанні обшарів занятих під обсіви жита і пшениці. В ґрупі 6 повітів відношення обсівів жита до пшениці є як 230:100, а в цілому воєвідстві як 160:100. За потребою перенаселення хліборобської людности зі згаданих шести повітів промовляє теж і незначний запас ґрунтів, що підпадають під парцеляцію згідно зі законом про виконання земельної реформи. В ґрупі 6 повітів загальний запас землі рівний 1630 гектарам, пересічно на один повіт 272 га, а загальний запас землі у решті 20 повітів львівського воєвідства 36,634 га — пересічно на один повіт 1.800 га.

Порівнання статистичних цифр згаданих шести повітів з відповідними цифрами для тернопільського воєвідства ще більше унагляднює потребу пересиленчої акції саме з тих повітів. Пересічно на один квадратовий кільометр рільних ужитків у тернопільському воєвідстві припадає 98 голов сільського хліборобського населення, коли у згаданих повітах 117. Відношення обсівів жита до пшениці є як 83:100. Пересічний запас землі на один повіт тернопільського воєвідства коло 6.000 га.

Маючи на меті перенести населення з перелюднених околиць на терени з меншим насиченням людности, не поминаємо при цьому потреби доповнювати карлуваті господарства у селах сумежних з парцельованою нерухомістю. Зокрема в міру можливости підлягають доповненню господарства обняті комасаційною процедурою.

Заміт, начеб тенденцією чинників, що реґулюють парцеляцію, себто земельної влади було недопускати до доповнення карлуватих господарств, що належать до населення української народности, є неслушні. Зокрема є неслушний заміт, що земельна влада видає устні доручення парцелюючим не продавати наділів українському населенню. Земельна влада має саме інструкцію поводитись у рямцях схарактеризованих вище засад виключно оглядами доцільности перебудови земельного устрою, а засади парцеляції є усталені не устно, але в рішеннях про дозвіл на парцеляцію земельних нерухомостей. Цілковито незгідний з дійсністю є заміт, що тенденцією державних чинників було вишукування парцеляції земельних нерухомостей до винародовлювання українського населення домаганнями від кандидатів на набувців наділів змінити греко-кат. обряд на римо-католицький. Вважаючи такі тенденції за недопускальні, заявляю, що у випадку виявлення конкретних фактів, які свідчилиб про реалізацію подібних тенденцій органами адмі-

ністраційно-поліційної влади, винні повинні бути приготовані на відповідні наслідки.

У справі конкретних фактів, наведених в інтерпеляції, зазначую, ось що:

1) Письмо парохіяльного уряду обр. лат. в Ігровиці зі змістом, поданим в інтрпеляції, не вплинуло до повітового старостава в Тернополі. Староство не уділило теж Домініці Івахів ніяких доручень, щоб вистаралася метрику хресту для переведення зміни обряду її та її родини, ані взагалі ніхто з урядовців староства не говорив з нею про зміну обряду. Господарство Ігнацого Кубова було обтяжене позичкою, уділеною з оборотового фонду земельної реформи. По сплаті цієї позички Державний Рільний Банк переслав до староства декларацію, потрібну до вичеркнення дотичного гіпотечного вписку, а староство, не придержуючи цієї декларації, видало її в дні 1. червня ц. р. Марії Кубов, жінці Ігнацого.

Отже обставини, наведені в тій справі в інтерпеляції, не є згідні з правдою. Завважую, що в питанні чи Домініку Івахів намовлював римо-катол. парох в Ігровиці до зміни обряду, не переведено слідства і у цій справі не висказуюся, бо це лежить поза інгеренцією державної влади.

2) Продаж громадських грунтів в Лозовій переводить сама громада в границях обовязкових приписів. У справі засад парцеляції ні староство, ні повітовий виділ у Тернополі, не видали ніякого рішення, ані не впливали ані на громаду, ані на набувців наділів.

Збираючи ці виводи, стверджую, що переведені слідства не потвердили висунених інтерпелянтом замітів, зокрема заміту, начеб державна або самоуправна влада недопускала українського населення до набування наділів з парцеляції на терені воєвідств львівського і тернопільського, як теж і заміту, начеб та влада використовувала парцеляцію до примушення населення до зміни греко-катол. обряду на римо-католицький.

Та коли були поодинокі випадки зміни обряду з власної ініціятиви населення в намірі осягнути тим шляхом користи при парцеляції або з намови римо-катол. клиру, або власників грунтів при приватній парцеляції, то ці справи лежать поза інгеренцією державної влади, яка згідно з обовязковим законом про управильнення міжконфесійних відносин є обовязані тільки приймати зголошення в справі зміни віроісповідення згідно з волею заінтересованих.

Супроти непотвердження слушности замітів, висунених в інтерпеляції, не знаходжу підстав до видання доручень, про які вносить інтерпелянт.

Міністр П. Понятоський“.

*

Знаючи дійсний стан земельної справи у краю, читачі зможуть самі поробити собі відповідні висновки з цієї відповіди.

В школі йде наука.

— Дістаньте руске ксьонжкі! — каже вчитель.

Діти збентежено переглядаються:

— Чому не дістаєте?

Встає маленька дівчинка:

— Ми не маємо русских книжок.

— Що? Чому не принесли?

— Бо не маємо. Ми маємо тільки українські книжки.

Вчитель кипить:

— Нема ту жадней України! Нема ту жадних українських ксьонжек! То ксьонжкі руске!

— Алеж тато казав, що це книжки українські.

— Руске! Ти мне ту не політикуй! Хай завтра прийде до мене батько.

Дівчинка вертається додому зо слізми на очах. Усточка в неї тремтять.

— Тату! Чому вчитель називає нас москалями? Я не хочу бути русскою. Ти сам сказав мені, що я українка.

Батько мусів піти до вчителя й вислуховувати довгих переконувань, що він не українець, а рускі.

— Щож я мав казати йому? — скаржився потім батько. — Щоб ще... Ну, ви знаєте самі.:: Але я не можу сказати дівчині, що вона не українка...

Ніби-то дрібничка. Але в цій дрібничці ціла трагедія дівчинки, батька, цілого нашого волинського життя. Бо „руске ксьонжкі“, „рускі сизик“, „рускі наруд“ зявляється тепер скрізь...

Волинські дрібнички.

„РУСКЄ КСЬОНЖКІ“

Кажуть, що життя складається з дрібничок. На Волині воно складається з такої безлічі цих дрібничок, що аж в очах рябітить.

Ось одна така дрібничка:

На Волині слова „русскій“ чи в польській вимові „рускі“ уживають у значінні „росіянин“. З іншим змістом цього слова тут ніхто не вживає. На селах слова „рускі“ в розумінні „українець“ ніхто досі й не чув. Через те, коли наплинові поляки називають нашого селянина „рускі“ в змістом „українець“, то для нього це немов обух по голові. Як це так: рускі — українець, а не москаль?

На цьому тлі такий автентичний образок у селі К.: Є в цьому українському селі школа, звичайно, утраквістична, хоча батьки енергійно переводили плебісцит і домагалися школи української. Всі шкільні діти, хлопчики й дівчатка, знають, що вони українці й українки. В селі нема ніодного тумана, що називав би себе „русским“. Бо село свідоме, має „Просвіту“, по хатах книжки, часописи, портрети Шевченка та Франка.

„НА ГОСУДАРСТВЕННОМ ЯЗИКЄ“

Між священником, „русскім челавеком“ і парохіянами йде затяжна боротьба за українську мову в богослуженні, проповідях та щоденному вжитку з парохіянами. Щораз-то нові подання, скарги, домагання забрати його й дати священника українця.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Невідомий маляр - Шевченко.

(Пластична творчість Т. Шевченка. Т. XII-ий повного видання творів Т. Шевченка. 160 репродукцій. Д. Антонович: Шевченко як маляр. Статті В. Січинського і П. Зайцева. Український Наук. Інститут. Варшава 1937. ст. 452).

XII-ий том у повному виданні творів Т. Шевченка, що появився у друку заходом Українського Наукового Інституту у Варшаві, повинен би бути справжньою подією для ширших кол нашої інтелігенції. Такий том у цій серії (ще також появиться літературна біографія Шевченка з під пера П. Зайцева), повинен би заохотити неодного до передплати всього видання. Чи багато є в нас таких, що бачили нараз кількадесять репродукцій малярських творів Шевченка? Чи є такі, що мають у себе два великі альбоми з 75 репродукціями цих творів у передвоєнному петербурському виданні?

Неодному ніяково буде признатись, що чував тільки загально про малярство Шевченка і що не має досі про цю царину його творчости вироблeного погляду. Проф. Д. Антонович у великій студії поміщеній у згаданому XII-ому томі, пробує пояснити всі ті причини, через які наші погляди про Шевченка-маляра такі невиразні, незадовільні, фальшиві та спізнені. Хто з нас знає, що акад. О. Новицький, який 25 років досліджував малярську творчість Шевченка нараховував у своїй монографії з 1914 р. 650 пластичних творів поета?! Мало було у нас професійних малярів, які залишили по собі 650 творів. А коли згадати коротке життя Шевченка, роки злиднів і неволі — можна зрозуміти, з яким запалом поет рисував і малював.

Аж дивно якось, що щойно сімдесять кілька років по смерти Шевченка наш загал може мати вперше нагоду познайомитися з його малярською творчістю на підставі репродукцій і загальнодоступної монографії. Може ще дивніше те, що сотні образів і рисунків поета порозсипуваних по світу вже за його життя таки збереглися, дарма що думки про їх вартість зовсім не сприяли тому, щоб їх зберігати як дорогоцінність. У неодному випадку допомогла тут слава поета, з життя якого ставали цінні навіть зовсім звичайні, буденні предмети.

Проф. Д. Антонович починає свою студію від найзагальнішого і найважнішого питання про вартість малярських творів Шевченка і доказує, що треба було аж пів століття після смерти поета, щоб українці могли обєктивно поставитись до його малярських творів. Хоч як це звучить сензаційно, а таки так: провідниками нового напрямку в малярстві, що прийшов на зміну академізму, в дусі якого працював Шевченко, були українці, найвизначніші і найчисленніші представники т. зв. „передвижництва“. „Передвижники“ рішали про критерії оцінки малярського таланту після смерти Шевченка, і як це часто (коли не завсіди) буває при боротьбі мистецьких напрямків: — малярів поборюваного напрямку недооцінювали, а то й обезцінювали. Ще в 1893 р. відомий український пейсажист і заслужений мистець Сергій Васильківський оцінив колекцію рисунків та шкіців Шевченка на листках пересічно по... 1 карбованцю за рисунок, і з такою оцінкою погоджувався теж О. Русов — людина, що не стояла осторонь мистецтва. Приблизно з таких самих засад виходив уже у XX. віці теж М. Сумцов, що дивився на рисунки Шевченка більш як на історичні памятки, ніж на мистецькі твори.

Основна помилка всіх цих і подібних критиків у тому, що вони звязували долю індивідуальної творчости з долею малярського напрямку. Термін „академізм“ у відношенні до творів Шевченка не є таксамо як осуд, як термін будьякого іншого мистецького напрямку, коли йде про великого мистця; напрямок минається — приходять нові засоби та форми вислову, а талановиті твори залишаються. Є першорядні твори „академічні“ і бездушні „модерні“. „Талант — як каже проф. Антонович — виблискує, посередність блимає, безталанність чадить у всіх історичних періодах і в межах усіх стилів“.

Шевченко був великий, наскрізь оригінальний маляр. Ми схильні його недоцінювати часто під впливом його ареолу, поета, що своїм сяєвом притьмарює маляра. Відворотну аналогію находить проф. А. — у творчости Мікельанджеля, який був геніяльним малярем і різьбарем а залишив поетичні твори, що займають трицке місце в історії італійської літератури.

З життєпису Шевченка знаємо, як він тинявся від Кирилівки до Лисянки, від Лисянки до Тарасівки, від Тарасівки до Хлипнівки, де вчився малювати від дяків-богомазів і як переходив на щораз вищий щабель малярської фахової освіти. У 17 р. життя, коли приїзджає до Петербурга, він уже не новик — учився малярства від академічних учителів, між ними і в Лямі, мистця европейської слави.

Що талант мусів переважати ввесь технічний вишкіл — найкращим доказом цього вва-

Русскій батюшка не піддається. І як може — рятується. Та якже йому не рятуватися? Хоча тих „украинцов“ він і не любить, але велике число їх у парохії, їхня побожність, що назверх виявляється в добре оплачуваних молебнях, панахидах, вінчаннях, похоронах, хрещеннях і т. д., їхні смачні „приношенія“ та добра земля, садок і т. ін. йому дуже до вподоби.

А гроші — чи то українські чи русскіе — однаково не пахнуть. Тож можна їх брати.

Проте боротьба з ним парохіян набрала дуже рішучого характеру. Деяка небезпека таки відчувається. Отже треба десь знайти міцне оперття. Нарешті рятунок знайшовся.

В неділю, в часі Служби Божої, парохіяни чують:

— 11. ноября по новому стілю большой государственний праздник. Приглашаю вас всех в церковь помоліться. Кто не придьот, значіть — плахой гражданін.

Селяни розійшлися мовчки, по дорозі додому навіть не балакали, як завжди...

— А що? Як не підеш, може сказати кому... Як думаєте?

— У сварці людина все може...

А священник тихо підсміхається під вусами.

— Я ім пакажу, как ето са мною бороться

В назначений день таки зібралися люди, а передовсім ті, що найбільше боролися із священиком — подання десь писали, підписи збирали чи в делеґації куди слід їздили.

І раптом чують:

— Ввіду таго, что сегодня государственний праздник, малебен будет атслужен на государственном язике.

Ті, що розуміють по російськи, майже непритомно переглядаються, якби хотіли почути від інших, чи часом їм що не привиділося.

Але ні. Молебень уже почався польською мовою. Все було приготовлено в таємниці перед парохіянами. І несподіванка приголомшила їх.

Протестувати в церкві не вільно, вийти небезпечно... може хтось того.:: знаєте... донести... бо то знаєте, сварка йде.::

Священник служить у чудовому настрої, як ніколи.

А по виході з церкви каже русскому дякові:

— Ну, застрахалісь! Тепер можут жалаваться на нас. Хе-хе-хе!

І спокійно спить.

Дрібничка, правда? А може врятувати від великих неприємностей.

КООПЕРАТИВНА ДРІБНИЧКА.

Голова і майже всі члени надзірної ради сидять похнюпившись та курять махорку майже без перерви, аж темно в хаті. А все з того клопоту: кооператива має бути зачинена. Бо то й будинок не надається, і колодязь не на місці, і всякі інші прогріхи.

Тяжко зідхають. Стільки праці вклали, стільки ночей не доспали, стільки днів намарно змарнували! А розвивалася добре. Що року зиск та зиск. І крам добрий, і все на місці, своє, ніхто не обважить, не обмірить. Чи сам підеш, чи дитину пішлеш, — все одно певний, що ніхто не ошукає. Та й хата вже власна є.

— То кажете, що управа вже вернулася з міста? — питається голова.

— Вернулися. Повечеряють і прийдуть.

Врешті члени управи таки приходять. З обличчя видно, що небагато зробили.

— Ну, то оповідайте — звертається голова надзірної ради — де були і що чули?

Як на команду махнули всі рукою:

— Всюди були. Та що з того? Хата не надається та й годі. Треба, мовляв, замкнути.

— Та невжеж таки все пропало?

Справник чухає потилицю.

— Воно ніби то не пропало, — сказали нам, — тільки треба зробити одну річ.

— Та кажіть-же швидше! Що треба зробити?

Члени управи всі разом чухають потилицю.

Сказали нам: як уведемо до управи та надзірної ради їхніх, значить, із двора чи осадників, то якось воно буде...

Хібаж це не дрібничка — закликати когось кермувати своєю кооперативою?

А від цієї дрібнички залежить саме істнування кооперативи і... добрий стан будинку.::

Зір.

жає проф. Антонович факт викупу Шевченка з неволі з метою приняти його до Академії. Сільський юнак без звязків і засобів міг тільки своїми рисунками захопити зовсім чужих та не дуже сентиментальних меценатів, таких як Брюлов і Жуковський, що заопікувалися ним. „...Щоб задля простого кріпака поставити на ноги не тільки ввесь академічний Олімп — і Брюлова, і Венеціянова, і всемогутнього конференц-секретаря Григоровича, але й придворних фрейлін, музик і поетів, навіть царську сімю, то справді той кріпак мусів бути феноменом. Про поетичний його геній не знали і мабуть не догадувалися...“

Хоч Шевченко боготворив Брюлова в Академії, він не тратив своєї самостійности, бо вже до Петербурга привіз деякі суворі погляди про те, як треба працювати, щоб стати рисувальником і цих поглядів не забув до смерти. Брюлов був, так само як Шевченко, сильніший у рисунку, ніж у фарбі і не міг Шевченкові дати того, що з такою могутньою силою вабило нашого мистця у Рембрандта. На жаль з першого періоду праці Шевченка в Академії до 43-го р. небагато його олійних образів збереглося до нашого часу.

Проф. Антонович ставить цікаве психольоґічне питання: чи Муза поезії відтягала Шевченка від малярства? — і відповідає на нього „ні!“. Ці дві царини творчости не тільки не суперничали одна з одною, а підсилювали запал до другої. Шевченко як маляр не був теж звичайним ілюстратором своїх поезій, ані не оспівував у віршах своїх образів; в обидвох царинах його уява творила самостійні речі.

(Докінчення буде.)

Краєвий Народній Зїзд

УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ

відбудеться у днях 4. і 5. січня 1938. р. у Львові.

Перший день нарад починається в год. 10. передполуднем у салі Театру Ріжнородностей, Львів, вул. Рутовського ч. 22 („Народній Дім“).

Другий день нарад починається в год. 11. передполуднем у салі „Української Бесіди“, Львів, вул. Рутовського 22 („Народній Дім“).

Порядок нарад: 1) Відкриття Зїзду. 2) Вибір Президії Зїзду. 3) Політичний реферат. 4) За 6 літ (звіт з діяльности). 5) Вибір Комісії-Матки. 6) Орґанізаційний реферат. 7) Дискусія. 8) Вибір Центрального Комітету. 9) Ухвалення резолюцій. 10) Вневски й запити.

Без запрошення вступ на салю буде заборонений.

ЗА ПРЕЗИДІЮ У. Н. Д. О.:

Василь Мудрий, голова. Володимир Целевич, головний секретар.

—o—

Яких учителів мають наші діти.

УЧИТЕЛЬ, ЩО ЗНЕВАЖАЄ КАТОЛ. СВЯЩЕННИКА І ПОБИВАЄ ШК. ДІТИ.

У селі Вишенці Вел., пов. Городок, на присілку Вальддорф є народня школа, в якій вже другий рік учить п. Патер Казимир. Учитель змушує гр.-кат. діти молитися і поздоровляти інших у польській мові. Домагання священника, місцевого сотрудника о. Антона Поточняка, щоб діти молилися в рідній мові, не мали найменшого успіху. Не помогло й те, що о. Поточняк покликався на рішення Кураторії Л.Ш.О. в справі молитов шк. дітей з дня 31. V. 1933, ч. 10.290/33. Учитель у відповідь почав священника тяжко зневажати і священник, наражений на чинну зневагу, від травня цього року не їздив до Вальддорфу на реліґію.

О. Поточняк звернувся до Кураторії, одначе ця справа станула на мертвій точці. Колиж згаданий священник поїхав 14. XII. ц. р. на реліґію, учитель голосним криком кинувся на нього, штовхнув сильно у груди і силою витрутив за двері. Його течку і свящ. колпак (по науці мав відбутися похорон) казав шк. дитині викинути за двері на долівку.

Це все ділялось на очах шк. діточок, до яких священник приїхав на науку реліґії. Це бачило також багато свідків. Чи можна сподіватись від цих дітей якоєбудь пошанування родичів, старших, священників та вчителів, чи з цих дітей не виростуть колись комуністи, коли вони дивляться на таку поведінку вчителя, коли мають такий приклад?!

Доходить до того, що гр.-кат. священник не може приїхати на науку реліґії, бо не подобається польському учителеві-шовіністові, і то лише тому, що вимагає молитви і християнського поздоровлення в рідній мові. А треба ще зазначити, що згаданий учитель над дітьми знущається, їх побиває і робить це не при всіх дітях, а в окремій кімнаті, строго заказуючи дітям вдома родичам про це згадувати.

Годиться ще додати, що школа у Вальддорфі з польською викладовою мовою, дарма, що на приблизно 100 дітей є там лише кількоро польських. Тепер родичі повинні доложити всіх зусиль, щоб у Вальддорфі була українська школа, в якій діти моглиб свобідно вчитись реліґії та рідної мови.

Родичі шк. дітей у Вальддорфі внесли спільний протест проти направду ще в нас нечуваної поведінки учителя до шк. Інспекторату в Городку, з домаганням негайно перевести слідство й усунути такого учителя. За чинну зневагу кат. священника учитель відповість у суді.

—o—

На москвофільському подвір'ї.

II.

Тому, що Народній Дім находиться у стадії фінансової та моральної санації, у якій активну участь беруть відповідальні українські діячі, що вже про це інформували та напевне будуть інформувати українське громадянство, в подробиці скандальної господарки, яку вели там москвофільські менери, вдаватись не будемо. За те більше уваги присвятимо Ставропігійському Інститутові у Львові, який находиться всеціло в москвофільських руках. Сеніор Ставропігійського Інституту, радн. Ґулла, не є нашим приятелем ані ми його; але треба йому признати, що він особисто людина чесна і має „добру волю". Гадаємо навіть, що це його заслуга, що його спів-патріоти з двома „сс" досі ще тієї установи цілком не завалили. А проте, без підтримки чесних і відважних членів, вічно атакований всілякими „деятелями", щоб давати тисячі на „Русскій Голос" та „Землю і Волю", позичати на вічний кредит на санацію „Защити Землі", принагідно давати тисячку, щоби члени лемківського хору по блескучім успіху у Львові мали за що на Лемківщину вернутись, помагати фінансово „Р. Ревіз. Союзові" при уладжуванні кооперативних курсів і т. д., сеніор змушений уступати, ще й затягати дальші довги, щоб було чим сплачувати відсотки від старих, не кажучи про сплату нових довгів!

І так у минулім році треба було найти 8.000 зол. передовсім на сплату процентів. Що Ставропігія взагалі ще не задовжилася значно більше, треба приписати тій обставині, що ані польські ані жидівські банки не дають їй позичок, так, що треба було звернутись до приватної особи, п. Феличковської, за позичкою, розуміється, на гіпотеку.

Якщо зважити, що будинки Ставропігії таки старенькі й вимагають ремонту та що інвестиції Інституту в друкарні і переплетні все ще не замортизовані, то не дивниця, що й за кредит дуже важко. Друкарня в останніх часах у дійсности не давала ніякого доходу. Виарендували її пп. Мелицькому та Тикторові, але відкинули оферту на аренду нашим вищим церковним колам, які давали 2.000 зол. місячно та зобовязувались купити друкарські машини, що по 10 роках були би перейшли на власність Ставропігії.

Останній біланс Ставропігії виказує активи на понад 1,000.000 зол. З того склад книжок Інституту оцінений на зол. 530.000. Залишаємо оцінці читачів, яку реальну вартість представляє ця сума: при нинішній катастрофальній стаґнації у книгарському русі, при зосередженні збуту церковних книг та взагалі релігійної літератури в ОО. Василіян та наших релігійних видавництвах і при старих, здебільша, виданнях Ставропігії! Багата колись Ставропігія, що в минулих віках удержувала вищу школу, лічницю, бурсу, захист, до якої належали Збоїска — тій Ставропігії нині трудно двом урядовцям марну платню реґулярно платити!

Друге найстарше культурне Т-во москвофілів, О-во Качковського, яке колись дало кавційний вексель на 100.000 зол. для збанкрутованої „Защити Землі", цього року було змушене звернутися до москвофільського загалу з просьбою присилати жертви на „поширення діяльности", та в дійсности на санацію Товариства. І поплили широкою рікою жертви, і дали разом великанську суму к. 3.000 зол.! Цієї суми акуратно досить на однорічну платню для одної уряднички; на жаль, урядовців там більше!

Коли цього року голова Товариства д-р Копистянський поважно задумав санувати Товариство та завести порядок і економію у видатках, то по кількох місяцях москвофільські патріоти змусили його зрезиґнувати, дочепивши до того його „ухили" в Тимч. Виділі Народнього Дому, дарма, що п. Копистянський був на 105% льояльний супроти москвофільської братії. Нині головою О-ва Качковського є д-р Крижановський.

„Русскій Пріют", що міг би служити правдивим захистом для молоді та який має дві камяниці при вул. Личаківській 111 і 113, ще кілька літ тому не мав ніяких довгів; нині він також вже задовжений. До адміністрації камяниці бідні галицькі москвофіли між собою не могли найти відповідного чоловіка, так, що звернулись до російського еміґранта п. Наумова. Головою „Русского Пріюта" є д-р Кметик.

В „Защиті Землі" теж не найшлось між „ґаліцко-русскімі" відповідної людини на становище директора. Головною директоркою є російська еміґрантка Валя Ґодлевська, що досить часто в урядових годинах на базарі під костелом св. Антонія закупи на обід полагоджує, справедливо знаючи, що в „Защиті" і так нема що робити. Другим директором є п. Копистянський. Урядовці не перешкоджують, бо їх нема. Щодо прибутків, то остання надія завжди — у Ставропігії.

Не знаємо, чи це правда, що з селян стягають потрійну поруку за уділи, хоч офіціяльно ліквідація не ведеться. Ті самі бідні вкладчики не дістають нічого або майже нічого. Але вивіска на „Защиті Землі" залишилась, а враз з нею понад чверть міліона страт.

Зате який відмінний, веселий та життєрадісний образ представляє з себе „Ревізіонний Союз Русских Кооператив"! Його директори пп. Ганасевич і Плешкевич люблять блеск і помпу та високопарні фрази. Це не шкодить, що для ґешефту можна до Союзу русских кооператив приймати жидівські кооперативи: нпр. „Е-н-ка" з пл. Стрілецької, „Союзний Банк Кооперативний" Ягайлонська 16, 14 жидівських кооператив на провінції... Позатим п. Ганасевич любить і в ґазетах писати, любить популярність, хоче, щоби про нього говорили, його хвалили. Недаром студіював він у Вищій Торговельній Школі в Познані щось аж чотири роки, будучи рівночасно директором Ревіз. Союзу та беручи директорську платню за ввесь час студій! Дійсно, нечувано, щоби хтось за свої студії діставав платню!

„Ревізіонний Союз Русских Кооператив" має 208 членів. З того чи не більшість виказує страту і скорше чи пізніше будуть змушені ліквідуватись. Деякі кооперативи, як у Лупкові, виступили з Рев. Союзу та вступили до польського. 200 москвофільських кооператив у цілій Сх. Галичині поруч із поверх 3.300 українськими, додаючи тут і маєткову і технічну вартість одних і других — це чудовий доказ „живучости" москвофільського руху, його „тугости" й господарського ґенія москвофільських менерів.

(Далі буде).

СЕЛЛЕШ ЖИГМОНТ.

Пекольні гроші.

У парубоцькому товаристві раз оповідав один товстий пан таку подію:

Жив колись у Будапешті бідний юнак — називався він Жібрик Людовик. Він страшенно радо грав у біліярд, але ще охотніше їв, бо був завсіди голодний. Гри у біліярд певно був би зрікся, але не міг ніяк привикнути, щоб не їсти. Витримав голодівку сороквісім годин, але дальше ні і тому рішився на найгірше: продати чортові свою душу.

Знайшов стару бабу, про яку говорили, що вона споріднена з пеклом, і виявив їй свій намір. Чарівниця досить вліcно вислухала його, а відтак сказала:

— Даремно, молодий пане, трудились ви до мене, бо я вже такими справами не займаюсь. Від такої доби, як наша у світі такім скаженім, пекло не потребує посередників і не мусить платити провізії, бо молоді люди звертаються до нього безпосередньо. Найкраще буде, коли ви зайдете особисто до пекольної канцелярії, якої адресу дуже радо вам дам. А чейже маєте якусь протекцію?

— Ах, якби мати її! — віддхнув юнак.

— Це справді велика шкода, — відповіла відьма. — А можливо, що й так вам пощаститься, маєте досить гарненьке обличчя, а на це чорт ласий.

Жібрик, принявши адресу, попрощався.

Чорт — великий пан, тимто його канцелярія влаштована по великопанськи. Жібрик увійшов з боязким серцем, але рішуче до почекальні, що виблискувалася мармуром і золотом. Молоде, усміхнене чортеня дуже услужно прискочило до нього:

— Чим вам можу послужити?

Юнак ледви вимовив загикуючися:

— Я хотів би продати свою душу.

Чортеня радісно притакнуло:

— Так? А ваші умовини, прошу?

Жібрик не порозумів гаразд цього питання і тому спитався:

— Які умовини? Цього я не розумію.

— Ну, любов, достойність, слава, щастя в грі, багатство... Чого бажаєте за це?

— Грошей — грошей я хотів би — відповів бистро наш юнак.

Чортеня показало на сходи і сказало:

— Перший поверх, праворуч.

Жібрик поклонився чортеняти й потім непевним кроком ішов на перший поверх. У велетенській салі праворуч було повно людей: елеґантних перемішаних з обдертими. Жібрик якось здивовано побачив між ними групу великих панів, яких з погляду пізнавав; між ними було також чотирьох чи пятьох директорів банків, куди старався дістати. Всі з обличчям білим наче полотно, входили по черзі до окремої кімнати, звідки хутко, неначеб хтось їх гонив, виходили. Жібрик чекав скромно, аж прийшла черга на нього, тоді і він ввійшов за перегородку. Біля стола, що був покритий чорним оксамитом, стояв старий чорт в окулярах, який сильно здивувався, коли Жібрик виявив йому своє бажання.

— Ха-ха-ха, світ валиться! — бурмотів крутячи головою. — Перше також приходили сюди молоді люди, але не по гроші. Один бажав слави, другий поважання, більшість чарів, якими моглиб чарувати серце своєї красуні. А вам треба грошей!! Гроші! Бідний ідеалізме!

Жібрик запалився.

— Я голодую, — прошепотів соромливо

— Гаразд, гаразд! — притакнув старий чорт. Відтак узяв шкіряний мішок, вложив до нього пять дукатів і подав його Жібрикові.

— Тут маєте!

Юнак витріщив здивовано на нього очі

Це все? — спитав розчаровано.

Але чорт заспокоїв його:

Нічого не журіться. Ці гроші ніколи не підуть від вас. Ці гроші є саме тим, що вас з нами вяже і що не дасть вам виховзнутися з наших рук. Навіть коли вмрете і ваша душа вилетить із тіла, то і тоді ще ці гроші будете тримати. Щойно в пекольній брамі відберуть від вас їх, а до тієї пори ви їх не позбудетесь. Гроші це наш договір, важний до тієї пори, поки гроші будуть вас триматися і тільки само пекло може його нарушити.

По тілі молодця пробіг легенький мороз, але він ухопив мішок і поспішив — просто до гостинниці.

II.

Жібрик скоро переконався, що чорт справді по панськи заплатив йому. Чорний мішок був незглибний. Хочби й найбільше видав, всеж завсіди в мішку було тільки пять золотих — чисто нових, свіжо викарбованих дукатів, що блистіли

Отож з бідного стався тепер багатий молодий пан; спочатку тільки їв і грав у біліярд, згодом засвоїв собі всі панські „примхи" з марнотратством. Мешкав у чудовій палаті, окружив себе групою льокаїв, мав кілька пар коней, купався у шампанськім і на перегонах ставив високі ставки, але зміст його мішка залишався завсіди незмінний.

Він досить довго вихвалював собі це життя, аджеж мав усе, що тільки міг собі бажати. Крім того мав тільки товаришів і приятелів, що міг наче якийсь князь утримувати великий двір. Грішми розкидав так, що одного разу звернув на себе підозріння поліції, але дукати були правдиві, його життя чисте, отже не могли проти нього виступати з обвинуваченням.

(Докінчення буде).

За зміною виборчої ординації.

В понеділок 20. ц. м. почались наради буджетової комісії над прелімінарем буджету на 1938-39 рік. Комісія приняла буджет президента у висоті 3,126.000 зол., з того 195.000 припадає на платню президента. В дискусії над буджетом сойму і сенату промовляло кількох послів. Пос. Яблонський критикував уряд за його становище до сойму. Ще більше незрозуміле лег коваження сойму і сенату, що його проявляють деякі члени парляменту. Пос. Зомерштайн домагався зміни виборчої ординації.

Пос. З. Пеленський підкреслив, що комісія не повинна займатися лише буджетовими цифрами сойму і сенату, але повинна звернути увагу на ролю сойму, що її він повинен відогравати в життю держави. Теперішній сойм вибраний на основі нової ординації, що спиралась на новій конституції. Проти цієї виборчої ординації Українська Парляментарна Репрезентація мала далекосяглі застереження і вказувала, що сойм повинен спиратись на виборах переведених на основі виборчої ординації з дійсними демократичними засадами. Теперішня ординація спирається на самоурядуванні і то в цьому напрямку, що самоурядування покликане визначувати кандидатів на послів. Загально відомо, що виборча ординація до самоурядування і вибори не є відзеркаленням дійсних відносин, самоурядування не є правдивим виразником волі населення. Тому і вибори до сойму не відзеркалюють дійсних відносин у державі. Ця ординація майже внеможливлює вибір належної кількости послів т. зв. національних меншин. Тому вважаємо необхідною і дуже пильною зміну виборчої ординації на основах демократичних засад, щоб до сойму ввійшла репрезентація т. зв. меншин у скількости відповідно до їх числа в державі. Теперішній сойм у власному інтересі повинен змінити якнайшвидше виборчу ординацію, щоби можна було перевести нові вибори.

Пос. Пеленському відповідав один з польських послів Каршніцький. Обороняючи теперішню виборчу ординацію заявив, що лише польський нарід є господарем в державі і він одинокий про це рішає. Пос. Пеленський забрав вдруге голос і відповів, що посол повинен добре знати конституцію, в якій перша стаття каже, що держава є власністю всіх громадян. Отже не лише поляки є господарями, але й інші народи, громадяни польської держави.

З черги комісія приняла по оживленій дискусії буджет Найвищої Палати Контролі у висоті 4,697.000 зол.

У вівторок 21. ц. м. комісія радила далі над прелімінарами буджету поодиноких міністерств.

—o—

Святочний концерт у 25-ліття смерти М. Лисенка.

Справді нелегке завдання музичного референта із святочного концерту, для вшанування творчости Миколи Лисенка у 25-ліття його смерти. Чи рецензент повинен достроїтися до піднеслого настрою свята на салі й у звідомленні ударити в оптимістичні тони одушевлення без ніяких критичних застережень? Чи може навпаки, у такому важливому акті, в якому виявляється відношення нашої музикальної суспільности до великого композитора та наш культурно-музичний поступ під цю пору, він повинен пильно і совісно заналізувати мистецький і моральний білянс цього музичного свята під кожним оглядом, беручи під увагу і світла і тіни? Бючись із такими сумнівами і протилежними суперечностями та признаючи одним і другим вимогам свою рацію, мусимо вибрати компромісову дорогу.

Деякі поважні скрупули насував сам зміст і форма програми, у якій з одного боку не було ніодної „етнографічної" картини на хор (такою не можна вважати пісні „Верховино"), з другогож не було ніодного більшого симфонічно-вокального виїмку з опери, чи самостійного твору в оригіналі, себто з орхестрою, — бо одиноку більшу кантату (На вічну память Котляревському) виведено тільки з фортепяном. Така фрагментарність та обмеження змісту і форми програми на репрезентаційному концерті усіх наших муз. і спів. установ мусіла трохи звернути увагу кожного, хоча якби ми схотіли її пояснювати невідрадними умовинами нашого музикування.

Позатим концерт стояв здебільша на рівні свого завдання, навіть під доброю звіздою.

Починаючи із сольових точок програми, слід згадати перш усього продукції сольоспівів, які становлять у музичній спадщині Лисенка хто зна чи не найбільшу і головну частину його творчости. Признати годиться, що обоє артистів-співаків пп. **О. Бандрівська** і **М. Голинський** виконали свою ролю без заміту, з виразним пієтизмом і були в тому часі у знаменитій формі. Коли при виконуванні „За думою дума" (у програмі хибно подано: „Дума"), „Гетьманів" та „Гомоніла Україна" прислонювала артистів в уяві слухачів тінь незабутнього М. Менцінського, то при виконанні п. Голинським каватіни Андрія із „Тараса Бульби", або ліричних жанрів: „Садок вишневий", „Ой одна я", „Розвійтеся з вітром", п. О. Бандрівською" — де тої конкуренційної ремінісценції не було, успіх артистів був повний і рясні оплески публики щирі. Фортепяновий супровід спочивав у досвідних руках **проф. Т. Шухевича.**

Може найцікавішою (не хочу сказати: найціннішою) з усіх продукцій була для любителів Лисенківської музи І. фортепянова рапсодія (ґіс-моль-ас-дур), технічно й виразово не легка до опанування, і навіть декому із пяністів осоружна, — яку пяністка п. **Г. Левицька** виконала у нас перший раз від часу ювилейних концертів Лисенка в Галичині 1904 р., коли то виконав її сам автор. Пяністка вложила у твір дуже багато технічно-мистецьких зусиль і багато душі та мала загальний успіх у знавців, і ляїків. Показується, що твір цей при всіх виразних впливах Ліста у фортепяновій техніці і фактурі всеж таки у тематиці й гармоніці виявляє стільки оригінальних Лисенківських рисів, що вповні заслуговує на назву української рапсодії.

Мішані і мужеські хори наших співочих товариств Львівського Бояна, Сурми й Бандуриста під своїми диригентами пп. **Охримовичем і Плешкевичом** держалися загалом беручи, добре. Всеж таки першенство під оглядом зовнішнього і внутрішнього здисциплінування, змагання і хисту до ітерпретації творів треба признати безумовно мужеським хорам, хоча вони (а може й саме тому) обмежились та зосередили свою працю тільки до двох пісень, які вже мали свою традицію виконання: „Ой нема" і „На прю". Особливож виконання „На прю" і прецизною ритмікою, тонкою аґоґікою, і запалом та виразовістю інтерпретації нагадало нам найкращі зразки виведення цього твору. Мішаний хор Бояна голосово скомплетований добре, але все ще незіспіваний так, як до зразкового виконання Лисенківських жанрів було пожадане для репрезентаційного співочого товариства. Найзручніше виконав хор невмируще „Верховина", яке і було на домагання публики повторене і відтаки (поминувши деякі прогріхи інтонації) „Камо піду" — значить твори, які теж мали свою традицію виконання. Слабше вийшли: нелегкий „Сон" (Прощай світе) і кантата „На вічну память", виведена блідо, шабльонно, із надто одномаітно веденим фортепяновим супроводом, і тому мабуть не зробила відповідного враження.

Концерт попередило коротке, гарно подумане вступне слово дир. В. Барвінського, який, зручно оперуючи порівняльним матеріялом анальоґічних прикладів з історії музики інших словянських народів, старався насвітлити зовсім особливе, виїмкове значіння Лисенка як свідомого пропаґатора української національної ідеї на полі музичної культури.

Загалом беручи, святочний концерт у память Лисенка, хоч і не став може такою музичною ревеляцією, ані таким тріюмфом української пісні, як дехто рад був це побачити, все таки був у нашому буденному музичному житті ясним моментом: Якіб не були тіни чи недотягнення святочного концерту, — вони все таки не могли занапастити того чару, що йшов до слухачів від нерафінованої, а щирої та правдивої „як Господа слово" Лисенківської музики.

Ст. Людкевич.

Свято „Просвіти" — всенародне свято. Тим то приготовляймось до нього якнайгідніше, а перш усього: станьмо членами „Просвіти" і складім жертву на ювилейний дар для неї!

Перед японською офензивою на Кантон.

У заливі Біяс недалеко Кантону появилися два японські транспортовці; появились поголоски, що японська маринарка вже навіть висадила там десант. Китайське командування — як кажуть — вже вислало туди більші військові відділи.

Англійці поспішно фортифікують Гонкон. Місто переповнене китайськими втікачами, які бояться, що небавом годі буде схоронитись на британську територію, бо японці перервуть залізницю Кантон-Гонкон.

ДАЛЬШИЙ ЯПОНСЬКИЙ НАСТУП НА КИТАЙ

Японські війська зближаються чотирма кольонами до Ганков; перші японські стежі вже 30 км. від цього міста. Ґубернатор кантонської провінції ґен. Юганму заявив, що китайці боронитимуть Кантону до останньої краплі крови. Китайське населення масово опускає Кантон, шукаючи притулища у британському Гонконі або в португальській кольонії Макао. Друга японська армія йде здовж залізничого шляху Тіентсін-Пуков у глибину Китаю і зайняла Чучав.

КОМУНІСТИЧНІ ВПЛИВИ.

Домеї повідомляє з Ганкав, що марш. Чанкайшек іменував команданта китайської комуністичної армії ґен. Чупега начальним командантом китайських військ на фронті здовж Жовтої ріки. Військами, розміщеними здовж Янгтсекіянгу командує ґубернатор провінції Квансі ґен. Пайчунсі. Комун. ґенерали Маотсетун і Чусиляй дістали відповідальні становища в китайському уряді

30 ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ БОМБАРДУЄ АМОЙ.

30 японських кораблів бомбардувало китайську пристань Амой; втрати невеликі. До десанту в заливі Бін мабуть не дійшло.

ЯПОНСЬКІ ПЕРЕМОГИ.

Як подає японське командування, японці зайняли Шагатсі (на північ від Чусіен) та Чінкіян. На лінії Тіентсін-Пукав доходять вони до Кіятану (18 км. на північний захід від Пукав).

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД НАРАДЖУЄТЬСЯ НАД КИТАЄМ.

Як подає Домеї, нині рано відбулася нарада японського уряду у справі японської політики супроти Китаю. Опісля мін. Гірота — що проводив нарадою замість хорого кн. Коное — предложив постанови уряду до апробати цісареві, який крім того приняв шефів ґенеральних штабів армії та маринарки. Головним предметом нарад було питання, чи Японія має визнати новий китайський уряд, що утворився в Пекіні.

КИТАЙЦІ СПАЛИЛИ ЯПОНСЬКІ ПРЯДІЛЬНІ.

Китайці спалили японські прядільні в Тсінтао, що викликало велике обурення в Японії. Японські кола підозрівають, що це сталося на приказ марш. Чанкайшека під впливом комуністичних провідників, що останніми часами дійшли до щораз то більших впливів в уряді Куомінтангу. Президент міста Тсінтао, адм. Шенгуні заявив марш. Чанкайшекові, що знищення прядільнь та японської концесії потягне за собою сумні наслідки.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Масові процеси проти українських священників.

В останньому часі почалися масові процеси проти українських священників, яких прокуратори притягають до відповідальности за провину зі ст. 287 § 1. к. к. (потверджування неправди урядником щодо обставини, що має правне значіння).

В чому-ж діло? Де причина цих масових процесів?

Отже у травні ц. р. доручили адміністраційні власти, щоби парохіяльні уряди видали волосним урядам метрикальні витяги своїх парохіян, в статистичних цілях найдалі до 10. липня ц. р. За кожний витяг сторона мала зложити 10 сот. Як бачимо, речинець дуже короткий. Парохіяльні уряди без порозуміння кинулися до праці. Юрбою облягали парохіяни приходства, парохіяни місцеві і з прилучених сіл, бо був це час літній, горячий, дорогий. Спішилися громадяни, спішилися парохи; деякі наймали секретарів, інші запрягали до роботи своїх старших дітей, бо треба було виписати кількасот витягів в одному дні. Якщоб ще парох почав шукати у стосі метрикальних книг за кожною особою зокрема — не скінчив би праці і за кілька років, а не за два місяці, бо крім метрик живих, треба шукати за метриками померших і вінчань. Найменша парохія мусіла видати коло 2,000 метрик. Щоб працю приспішити брав парох до рук спис населення (статус анімарум) парохії, з якім по черзі списані всі родини парохії і в короткому часі відсилав сторону з витягами цілої родини.

Українські посли та Ординаріяти повинні негайно вияснити міністерству внутрішніх справ, в який спосіб вкралися помилки до метрикальних книг. Ба, що більше? І дальше будуть непорозуміння, якщо не устійниться, якими правилами слід кермуватися на будуче при вписуванні прізвищ до метрикальних книг, пишучи по латині і при видаванні виписів по польськи. (Слід памятати, що метрики істнують ще від 1775 р. Вели їх люди у ріжних часах, ріжної інтеліґенції, ріжного духа. Найдавніші прізвища кінчаться на „скі", опісля на „скій", вкінці на „ский" (Островский), на „цкі" і „цкій" і „цкий" (Савіцкий), на „іч" і „ич" (Савич), на „и" і „ий" (Ольховий), на „овъ" і „ів" (Юрків) і т. д. Метрики вели по польськи, по латині, по українськи і по московськи. Парох, який для скорочення діловодства та орієнтації виготовив „статус анімарум", вписував прізвища своїх парохіян по українськи із закінченнями згідно з правилами найновішого українського правопису і після цього видавав тепер метрикальні витяги думаючи, що владі йде про дати уродження, смерти і вінчання, а не про закінчення прізвищ, давно спольщених. Тимчасом дійшло до масових процесів за провини зі ст. 287 § 1 к. к

Отже справа немаловажна, але загально-національна та принципіяльна, якою і духовні наші власти і українські посли та українське громадянство повинні зацікавитись та довести до успішного висліду.

Відчит про суди присяглих у радіо.

Вслід за проектом польського уряду у справі скасування судів присяглих у Польщі та широкої пресової кампанії в цій справі — подібні настрої можна завважити і в Чехословаччині. Чеська преса використала такі факти, що лави суддів присяглих, зложені здебільша з інтеліґентних людей, увільнили в кількох випадках підсудних, яких треба було засудити — з огляду на престіж права і держави. Тому то і в Чехословаччині відозвалися голоси, що суди присяглих слід скасувати.

В обороні цієї установи суддів присяглих на Закарпатті виступив радн. д-р Д. Стахура з Ужгороду і виголосив у кошицькому радіо три відчити на тему, чи суди присяглих відповіли і чи далі відповідатимуть свому завданню. Референт висловився за втриманням установи суддів присяглих на Закарпатті, де засідають здебільша наші селяни, які гідно сповняють свій важкий обовязок

—о—

Зміна закону про військову службу.

Рада міністрів приняла проект закону про загальну військову службу. Проект закону вводить великі зміни до закону про загальну військову службу з 23. травня 1924. р

Військова служба жінок.

І так закон передбачує загальну військову службу для жінок від 19. до 45. року життя, але лише у формі добровільного обовязку в помічній військовій службі. Отже жінки, які добровільно зголосяться до військової служби, переходитимуть вишкіл помічної військової служби. Одначе рада міністрів може наложити на ті жінки, які скінчили гімназію або ліцей, обовязок військового вишколу в мирному часі у помічній військовій службі. Підчас війни, мобілізації або загрози для держави виконуватимуть військову помічну службу всі особи, які з приводу віку (17. до 60. року життя), стану здоровля або заводу нездатні виконувати дійсну військову службу. Помічна військова служба полягатиме на виконуванні протилетунської, протиґазової, стійкової, звязкової, технічної, протипожежної, військової служби здоровля, транспортової, бюрової та іншої служби, необхідної до оборони держави.

Доповнююча військова служба.

Всіх мужчин від 17. до 60. року життя, які підлягають загальній військовій службі, притягає законопроект до доповнюючої військової служби. Вона полягатиме на короткоречинцевих вправах і то підготовних для всіх тих, які не перейшли військового вишколу, або доповнюючих для всіх тих, які мають військову службу за собою. Речинець і час цих вправ уложить міністр військових справ у такому часі і місці, щоб обовязані до цієї доповнюючої служби мали якнайменші труднощі у виконуванні свого звання або студій. Згідно з тепе-рішніми плянами війська такі вправи будуть відбуватись у вільних днях від занять (студенти ходилиб на вправи в суботу пополудні і в неділю; особи, які мають виконують якусь фахову працю — в неділю пополудні). Військовий вишкіл в доповнюючій службі переходитимуть покищо студенти високих шкіл.

Військова служба від 18. р. життя.

Проект пересуває бранковий вік у двох випадках, а саме: якщо йде про т. зв. цензусівців, себто особи, які скінчили ліцей, або підчас війни чи загальної мобілізації. В першому випадку бранковий вік для т. зв. цензусівців законопроект пересуває з 21. р. до 18. або 19. р. життя (в більшости випадків). Підчас війни або мобілізації бранковий вік починається для всіх з днем 1. січня того календарного року, в якому мужчина кінчить 18 років життя.

Служба праці.

Кожний новобранець з цензусом обовязаний буде працювати фізично 5—8 тижнів разом з тими і в таких самих умовинах, які не мають наукового цензу. Законопроект каже, що про кваліфікацію старшини рішатимуть тепер критерії: науковий ценз і ценз праці та військовий вишкіл.

Відділи „народової оборони".

Вкінці законопроект передбачує створення „реґіональних" відділів „народової оборони". Вони будуть ріжнитися від постійного війська тим, що члени цих відділів не будуть мешкати в касарнях і будуть сходитись лише на вправи у вільних хвилинах від праці або на випадок боєвого поготівля.

ЗМІНИ В ЗАКОНІ ПРО ОХОРОНУ ЛЬОКАТОРІВ.

Соймова правнича комісія розглянула новелю до закону про охорону льокаторів. Комісія рішила продовжити 15% обнижку комірного в помешканнях до 3-ох кімнат і 10% в 4 і 5-ох кімнатних помешканнях до 31. березня 1939 р. По довшій дискусії приняла новелю того змісту, що законові про охорону льокаторів не будуть підлягати 5-кімнатні помешкання від 1. липня 1938 р., 4-кімнатні помешкання від 1. липня 1939 р. і 3-кімнатні помешкання від 1. липня 1940 р. Одно і двокімнатні помешкання будуть покищо підлягати законові про охорону льокаторів без означеного речинця.

Крім того рада міністрів уповажнена виключити з під постанов закону про охорону льокаторів помешкання чужинців на основі реторсії.

Сторінка без політики.

СВЯТО ЕСКАЛЯДИ В ЖЕНЕВІ.

Французьке слово „ескаляд“ походить від латинського „скале“, драбина і значить у військовім словарі — наступ на мури. Женевська історія небагата великими воєнними подвигами і тому світлими золотими буквами записана в ній оборона міста проти наступу війська князя Савої, що в морозливу ніч 11. грудня 1602. р. намагало вдертися до сонної Женеви, приставивши драбини до високого муру. Цей мур, пятнацять метрів заввишки, якого частини стоять ще й тепер гармонійно до загальної структури міста, робив разом з озером та Роною здобуття Женеви майже неможливе, чим теж можна пояснити у великій мірі вікову незалежність цієї малої республики. Савойці сподівалися дістатись до міста несподівано, уклавши відповідний плян з одним зрадницьким женевським урядовцем. Цей плян ударемнила стара жінка, якій не спалося цієї ночі. Вона помітила ворожих вояків, що намагалися влізти на мур, кинула на голову їх старшин важкий казан з гарячим варевом та заалярмувала вартових, які спромоглися скинути драбини разом з вояками надолину. Всі дальші зусилля савойців здобути місто були даремні. Ранком скінчився бій перемогою женевців. Вдячні нащадки не забули чуйної „дам Роайом“ і її історичного казана. Вітрини всіх цукорень Женеви повні цього дня чоколядових казанків прикрашених гербом Женеви, які женевці дарують один одному.

День 11. грудня зробився для женевців історичним святом, яке вони обходять дуже гучно й урочисто. На вулицях поважного міста реформації дозволена цього вечора маскарада, в якій молодь і діти беруть живу участь. Свято починається походом, в якім беруть участь члени ріжних патріотичних організацій в одягах та зброї дотичної доби, представляючи військових і цивільних достойників та вояків, що боронили Женеву проти савойців. На переді їде на конях в лицарських одягах голова міста та міська рада, потім поважно йде голова колегії Теодор де Без, в супроводі регентів та учеників, „дам Роайом“ з історичним казаном, військо з розбитими драбинами савойців на возах, гармати, вершники зі смолоскипами, поміж рядами веселої юрби. Похід спиняється кілька разів, щоб відчитати традиційну проклямацію, яка говорить про перемогу, про волю народу, про любов до батьківщини. Похід кінчиться співом патріотичних пісень довкола великого вогню на площі. Після того починається справжня забава женевської молоді. Вулиці заповнені, що рух трамваїв та авт спиняється на кілька годин. Групи більше, чи менше дотепних масок, хлопці перебрані за жінок і дівчата перебрані за хлопців, вганяють по вулицях в супроводі найбільш дикунської музики. Центр забави на великій площі Плен-Пале коло карузель, гойданок, всякого роду буд та інших механічних уладжень модерного ярмарку. Ніч кінчиться по каварнях, ресторанах, та балях на веселій забаві.

Але ніч „ескаляди“ минає... З вулиць змітають всі останки нічних забав і Женева прибирає знову свій звичайний вигляд, прекрасної перлини Леману, надхнена ідеями суворої реформації.

Р. Шульгин.

Трицять літ шукали за одним перстенем.

Недавно вияснилася в Копенгаґені тайна перстеня, який щез в дивний спосіб перед трицяти роками.

Одного гарного дня зі стола копенгаського купця Арнольдсона щез якимсь чудом його дорогоцінний перстень. Був це незвичайно вартісний родинний перстень-памятка, яку згаданий купець хотів продати своєму золотникові, який незвичайно тим перстенем зацікавився. Золотник прийшов справді на умовлену годину, але почув, що перстень щез без сліду. Золотник думав спершу, що це звичайний викрут та що купець рішив стриматися з продажею вартісної родинної памятки. Та згодом його переконали, що перстень справді щез. Покликали негайно поліцію, яка перешукала докладнісько цілий дім, переслухала всю домашню прислугу і членів родини. Та за перстенем слід застиг. Родина купця визначила нагороду за віднайдення перстеня... всі заходи були даремні.

За останніх трицять літ кожного року уладжували всі члени родини загальні розшуки по цілому домі, одначе як завжди без висліду. Недавно помер старий Арнольдсон і його крамницю та дім перебрав найстарший син. Він рішив перевести основний ремонт мешкання і тому велів теж позривати стару підлогу. В одному місці, де від багатьох літ стояла нетикана залізна каса, знайшли під підлогою загублений перстень, за яким власники шукали довгих трицять літ. Яким чином перстень опинився в підлозі під касою ніхто не міг того вияснити і ця тайна залишиться мабуть на завжди тайною.

—o—

Несамовите право серії.

Дивно укладаються іноді ріжні дивні події в людському житті. Чимало вже писали ріжні дослідники про т. зв. право серії, одначе ніхто не вмів вияснити якслід, у чому воно криється і як перед ним боронитися. Чимало чули ми голосів, що, мовляв, право серії — це звичайний випадок, припадковий збіг обставин. Та якось воно так складається, що багато явищ із людського життя не можна пояснити.

Оттакою несамовитою подією, що поклала своє трагічне тавро на життю цілої родини є смерть трьох дітей анґлійської родини Ленґдон з Льондону. Найцікавіше в цій родинній трагедії є те, що кожне із тих молодих людей померло кілька днів після закінчення 22. року свого життя.

Фатальна дата.

Подружжя Джордж і Мері Ленґдон мали шестеро дітей, з яких залишилося тепер при житті лиш троє. Цих троє дітей, які залишилися ще між живими, є найбільшою турботою родичів, які намагаються всіми силами затримати їх при житті.

Несамовита, трагічна серія в родині Ленґдонів почалася перед трьома роками і кожного року забирала в жертві одне молоде людське життя. Перед трьома роками, кілька днів після 22 річниці своїх уродин помер найстарший син подружжя Ленґдонів. Він піддався операції сліпої кишки і кілька днів після того закінчив життя.

Рік пізніше занедужала дочка Ленґдонів на запалення сліпої кишки і також кілька днів після закінчення 22. року свого життя. Її перевезли до лічниці і перевели негайно на ній операцію. Та операція вже не врятувала їй життя.

На другий рік молодший син кінчив 22 роки. Ціла родина вижидала з великим страхом і нетерплячкою тієї несамовитої дати. Всі побоювалися повторення нещастя.

Операція вдалася — пацієнт помер.

І справді недуга не дала й цим разом на себе ждати. Всі її сподівалися і вона теж прийшла, щоб знову забрати одне молоде життя. Сталося воно так, як в анекдоті про лікарів оповідають: „операція вдалася — хорий помер“. Операція справді вдалася. Її перевели якнайкраще і вона випала — на думку лікарів — зовсім правильно. Усеж таки по кількох днях нещасний молодець помер.

Розпука родини не мала просто меж. На прохання матері перевели обдукцію тіла, щоб ствердити, чи син не помер з якихсь інших причин, напр. від отрути. Переведена секція виказала без ніяких сумнівів, що смерть прийшла із зовсім природних причин і не насувала ніяких підозрінь.

Ціле щастя в нещасті те, що троє молодших дітей подружжя Ленґдонів ще довго мусить ждати до 22. року життя. В кожнім випадку батьки роблять уже тепер усі заходи, щоб урятувати тих дітей, що ще залишилися при житті від того несамовитого права серії.

—o—

КІНЕЦЬ СЛАВНОГО РЕСТОРАНУ.

Саме тепер ліквідують ще одну історичну закутину Парижа: маленький ресторан „Круассан“ при вул. Монмартр і Круассан. На місці того ресторану відкриють каварню з усіми модерними уладженнями, з металевою оправою стін, з неоновими світлами, модними меблями і т. д.

Ресторан славний тим, що 31. липня 1914 р. згинув там вожд французьких соціялістів Жорес. Він сидів при вікні і снідав, коли його убивник Ваян вистрілом у зад голови положив його трупом на місці. Від того часу минуло вже 23 роки, але господар і власник ресторану, великий приклонник памяти Жореса не хотів нічого змінити в уладженні ресторану. Все залишив він так, як воно було того історичного дня. Стіл, що за ним убили Жореса, стояв завжди на тому самому місці, хоч власник мав чимало нагод продати його за добрі гроші.

Ресторан славний був не лише згаданим убивством, але теж своєю публикою. Положений у центрі пресової дільниці Парижа гуртував у себе перш усього всіх журналістів, відтак службовиків і робітників друкарень. Туди теж заходили посли після закінчення засідань парляменту.

В „Круассані“ бували свого часу Мусоліні, Ленін і Троцький. Тепер „Круассан“ щез. Стіл Жореса передав власник до музею.

—o—

ОКРЕМА ПОЧТОВА МАРКА В ЧЕСТЬ ПЕРШОЇ БІЛОЇ ДІВЧИНИ АМЕРИКИ.

Американська почта видала саме тепер почтову марку в честь першої білої дівчини, що побачила денне світло під американським небом майже сто літ після відкриття Колюмбом Америки. Марку видали незвичайно дбайливо під мистецьким оглядом. На ній намальована молода жінка, що тримає на руці немовля. Під сподом уміщений напис: „В память Вірджінії Дер, уродженої в Ровноке в 1597. р.“.

Вірджінія Дер побачила справді денне світло 17. вересня 1597. р. у Ровноке, яке тоді було пристановищем для фармерів, що перші прибули з Европи до нового світу. І сьогодні істнує ще згадане місто у стейті Вірджінія. Про життя першої білої жінки важко щонебудь сказати, одначе певне, що воно не було на рожах вистелене. Вона мусіла мабуть важко працювати, щоб запевнити собі істнування на американській землі, бо тоді взагалі важко приходилося першим американським поселенцям жити. Крізь життя доводилося їм з трудом перебивати і вони теж створили новий тип завзятого і впертого та підприємчивого американця. Видані тепер почтові марки в честь першої білої жінки, яка не зазнала гараздів на американській землі, має вшанувати її память та по смерти стати нагородою за колишні труди.

—o—

СВІТЛЯНА РЕКЛЯМА НА ПІРАМІДІ ХЕОПСА.

Методи, що їх вживають американці для реклями стають чимраз більше сензаційні. Найкращим доказом є вістка, що саме тепер появилася в американських часописах.

А саме американська преса повідомляє, що містер Гольдвін, відомий фільмовий промисловець придумав новий спосіб сензаційної реклями своїх фільм. Він носиться з думкою використати найбільшу історичну египетську будівлю, піраміду Хеопса на уладження світляної реклями. Пертрактації у справі винайму стін піраміди на згадану рекляму та торги у справі ціни за той винайм відбуваються у Вашінґтоні з представниками египетського уряду. Якщо ці переговори покінчаться успішно для американського промисловця, тоді в найближчому часі про всі нові фільми своєї продукції буде він повідомляти величезними неоновими написами на бічних стінах піраміди фараона Хеопса.

Українська молоде! Допильнуй збірки ювілейного „Дару Просвіті“!

По широкому світі.

Б. німецький цісар Вільгельм II. переслав кондоленцію вдові по ген. Людендорфі та поручив марш. Макензенові взяти участь у похоронах як цісарський представник.

У Палестині, зокрема в околиці Тулькарем, прийшло до дальших заворушень та сутичок між повстанчими загонами і військом.

Італійського фашистівського журналіста Джіованія Енджелі арештували за те, що він поширював за кордоном довірочні вістки.

Посольство Гаїті у Вашингтоні стверджує, що гранична сторожа сусідньої републики Сан Домінго вистріляла 12.168 осіб.

Британський посол-лейбурист Ленсбері ствердив після повороту зі Середущої Европи, що тамошні держави хотять мирного співжиття зі своїми сильними сусідами.

Японський організаційний комітет рішив, що токійська олімпіяда пічнеться 24. серпня 1940. р. в 16. годині.

Новинки.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів:

— „Хром", Львів, вул. Руська 20., телефон 271-83 поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всякого роду футряні шкірки, як також перефасоновує і переробляє ужиті футра за найновішими моделями. —?

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254—46.

— Філія С. У. улаштовує 23. XII. ц. р. Святочні Сходини в честь Ольги Кобилянської (з програмою). Домівка С. У. вул. Сикстуська 46. Год. 7. веч. Гостям раді! 2344

— **Звичайні Загальні Збори Жіночої Промислової Спілки „Труд"**, кооперативи з відповідальністю уділами у Львові, відбудуться 23. грудня 1937. р. в год. 17. у власній домівці, Ринок 39. На денному порядку: 1) Відкриття Зборів. 2) Відчитання і приняття протоколу попередніх Загальних Зборів. 3) Звіт Надзірної Ради й Управи за діловий рік 1936/37. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Затвердження білянсу за рік 1936/37. 6) Приняття прелімінаря буджету за рік 1937/38. 7) Ухвалення висоти зобовязань кооперативи і кредиту для членів. 8) Поділ біляносової надвишки. 9) Вибір 3-ох членів Надзірної Ради. 10) Внески і запити. **Надзірна Рада.**

— **„Вплив лібералізму та соціялізму на виховання"** — виклад д-ра К. Чеховича з циклю прилюдних викладів на виховні теми, відбудеться в середу, 22. ц. м. в салі бібліотеки Т-ва „Просвіта", Ринок 10, в год. 17. Вступ вільний.

— **З Товариства „Молода Громада".** В четвер, 23. грудня ц. р., в год. 19.30 відбудеться реферат проф. д-ра Володимира Залозецького п. н.: „Завдання і проблеми української науки".

— **Похорон Ірини з Малишевських Левицької-Скальської** з причини комунікаційних труднощів на дорозі з Варшави не відбудеться в середу лише в четвер (23. ц. м.) рано в Бережанах.

— **Нові ціни мяса і вудженини.** Управа м. Львова в порозумінні з комісією для досліджування цін визначила нові ціни мяса і вудженин від 21. грудня ц. р. Волове мясо середньої якости з докладкою костей до 20 прц. з механічного зарізу 90 сот., з зарізу ритуального 1.10 зол., вепрове мясо середньої якости з 10 прц. докладкою 1.40 зол., сирий бочок 1.40, вуджений бочок 1.70, солонина свіжа і солена 1.90, головизна 40 сот., ніжки з мясом 70 сот., вепрова печінка, нирки 10 сот., Звичайний сальцесон 1.15, сальцесон-головизна 1.60, сальцесон з язика 2 зол., кишки в трьох ґатунках 80 сот., ковбаса з меленого або сіканого мяса 1.80 зол.

— **Опечатання друкарні „Хвилі".** Львівський маґістрат опечатав у понеділок друкарню видавництва „Хвиля". Сталося це на основі вислідів ревізії, яку перевела перед двома днями маґістратська будівельна комісія в домівці цього видавництва при вул. Підвалля ч. 3 і ствердила стан суперечний з вимогами гігієни та публичної безпеки. Складачі і друкарняна обслуга, яким комісія звеліла покинути друкарню, заявили, що розпочинають окупаційний страйк. Так само рішили редакційні та адміністраційні працівники. Тому, що маґістратська комісія опечатала друкарню вечором, чергове ранішне число „Хвилі" видруковано в ночі в друкарні „Діла". Тимчасом управа видавництва „Хвилі" переводить наказану реконструкцію своєї друкарні. З тих самих причин опечатали теж друкарню Ґольдмана при вул. Сикстуській.

— **Після жахливого душогубства у Львові.** В мешканні бл. п. Данила Стецькова при вул. Миколая у Львові урядувала поліція і судова комісія, ведучи доходження. Всі подробиці, що торкаються таємничого злочину та вигляду кімнати списано протоколярно. Одночасно в інституті судової медицини переведено секцію тіла. Знарядом вбивства була мармурова плита від столика, якою небіжчик дістав два удари в голову. Кажуть, що поліція є вже на слідах злочинця.

— **Львівська хроніка.** З костела Домініканів украдено 60 штук вот. — На трамваєвому перестанку на площі Казимира Вел. украдено на шкоду ем. майора Казимира Л. наплечник, який він положив на землю, дожидаючи трамваю. — При вул. Цеховій ч. 11. повісилась служниця Анна Василишин з причини заведеної любови.

— **Краєва хроніка.** У Жнятині пов. Сокаль хтось стрілив крізь вікно до мешкання римо-кат. пароха кс. Стефана Міка, одначе не поцілив нікого. — Коломийський карний суд на виїздній сесії в Городенці засудив Михайла Стецюка на 7 літ вязниці за вбивство нареченої Григоруківної та суперника Михайла Фарикова.

— **Присуд на б. старосту Чарноцького.** В окружному суді в Гдині скінчився процес б. картуського старости Чарноцького за ріжні зловживання. Чарноцького засудили на 2 роки вязниці, гривну 2 тисячі зол. і втрату громадянських прав на 5 літ. На внесення оборонців суд звільнив засудженого за кавцією 10 тисяч зол.

— **Обікрали американця.** Підчас митної ревізії на граничній стації Снятин-Залуче хтось украв американському громадянинові Конст. Джорджі 257 румунських банкнотів по 1.000 левів. Американець приїхав до Европи як турист.

— **Зловили вломника до рівенських шкіл.** Львівська поліція арештувла Филипа Гринька з Рудок, за яким розписано стежні листи за два вломи у школах у Рівному, де він украв 200 зол. і 1.434 зол. Гринька перевезли до Рівного, де перебуває його спільник Прокіп Голяр. За третім спільником шукає поліція.

— **Застрілив поліційного розвідчика.** На вул. Кручій у Варшаві поліційні розвідчики Генрик Бонк і Франц Мазурек стрінули вночі двох підозрілих людців, яких хотіли вилеґітимувати. Приджержані почали втікати, причому один із них відвернувся і револьверовим вистрілом тяжко ранив Генрика Бонка, який незабаром помер. У звязку з тим поліція зробила у Варшаві облаву й арештувала поверх 40 підозрілих осіб.

— **Еміграція з Волині.** Останніми часами зріс сильно еміґраційний рух з Волині до Америки. З володимирського повіту виїхало цього року до 1. ц. м. 308 родин, переважно рільників, розуміється, українців, до Параґваю та Арґентини. Це число еміґрантів у порівнанні з минулим роком дуже велике, бо торік виеміґрувало тільки 181 родин.

— **Стемплюють футра на румунській границі.** Румунська гранична скарбова влада запримітила, що румунські громадяни вертаються із заграниці в дорогих футрах. Годі доказати такому громадянинові чи громадянці, що купили футро за границею, та наложити на нього відповідну митну оплату. Щоб на будуче припинити таке вкорочування митних доходів, будуть тепер спеціяльним способом стемплювати футра румунських громадян, що виїздять за границю. Хто при повороті не буде мати на футрі такого стемпля, буде мусіти платити приписане мито.

— **„Чарівник" перед судом.** Самбірський окружний суд засудив на 2 роки вязниці 45-літнього Дмитра Марочканича, який обдурював селян в Турчанщині, виступаючи як „чарівник". Останньою жертвою був бідний селянин Петро Пеленичка, що під впливом „чарівника" продав усе поле та віддав йому всі гроші.

— **Епільоґ убивства Ясінських.** Прокуратура внесла до золочівського окружного суду акт обвинувачення проти 9-ох людей, яким закидують участь в убивстві родини дідичів Ясінських у Белзці.

— **За знущання над арештованими** засудив окружний суд у Грудзьондзу 3-ох поліцаїв з Рогозна, а саме Івана Бельборта та Еміля Вовьняка по 2 роки вязниці без завішення, Владислава Татарчука — на 3 роки.

— **Наслідки комуністичного гнету.** Московська поліція арештувала ворожку Шейфер, у якої фреквенція доходила до 300 осіб. Цей рентовний фах позволив їй купити в місті дім і держати аж дві служниці. Подаючи цей факт, совітська преса зазначує, що Москва переповнена в останньому часі ворожками, що користуються великим попитом населення.

— **Смерть німецького поета у вогні.** В Гельвангені, кліматичній місцевости, положеній у Шварцвальді, вибухла в ночі пожежа в домі, де мешкав сам один 75-літній швабський поет і маляр Гайнріх Шеф-Цервек. Ратунок був спізнений і недужий поет погиб у вогні.

Відозви й комунікати.

ВПИСИ ДО ДІВОЧОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ШКОЛИ В ШИБАЛИНІ.

Наука в одинокій у нас 1-річній дівочій господарській школі в Шибалині пічнеться згідно з програмою держ. госпол. шкіл 20. січня 1938 р. і буде тривати 11 місяців до 20. грудня 1938 р.

Метою школи є приготовити сільські дівчата до самостійної праці в господарстві і виховати їх на прикладні і поступові господині.

До школи можуть бути приняті дівчата у віці від 16 до 24 літ, що покінчили бодай сільську школу, а старші і молодші за окремим дозволом шкільної влади.

Предмети навчання: домашне господарство (варення, печення, прання і т. п.), шиття і крій, годівля (корови, дріб, безроги), рільництво, городництво, гігієна, рахунки і загальна освіта.

Кошти науки: а) одноразові оплати — вписове 5 зол., лікарська опіка 5 зол. на шкільні прогульки 5 зол.; б) кожномісячні оплати — шкільна оплата 6 зол., прожиток с інтернаті 20—22 зол.

Подання треба післати до дня 10. січня 1938 р. на адресу: Господарська Школа в Шибалині п. Бережани (Бжежани) та долучити: власноручно написаний життепис, метрику (або випис метрики), шкільне свідоцтво і поштову марку на відповідь.

Управа Школи.

Зі сцени й естради.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ У „МОЛОДІЙ ГРОМАДІ“.

В неділю 19. XII. відсвяткувала „Молода Громади“ у Львові традиційне свято Миколая. Наборзі зроблена сценка представляла ліс (дві смерічки), а ззаду зоряне небо (зелене сукно зі стола і наліплені на нім „небесні тіла“). На цій сцені появився чорт у чорнім лещетарськім строю і ангел у білім. Святий Миколай через пашпортові трудноші не прийшов і тому заступив його дідусь, що збирав у лісі ріща. Дідусь, на імя Микола, заграв ролю св. Миколая дуже добре, а при кінці роздав присутнім молодогромадянам „галузки мира“ — прути і неодному сказав при тім якесь дотепне слово.

У вступнім слові автор і режисер „песи“ ред. Лепкий назвав її оперою, що й покривається місцями з правдою, бо і ангел і чорт співали деякі партії („Ой хто, хто Миколая любить“, „Ох, коби я мужа мала“, „Де згода в родині“ і таке інше). Артисти (п-на Вальківна, п. Дуда і п. Бекесевич) станули на висоті завдання і під сценічним і під голосовим оглядом. Хор публики дещо детонував. При диригентськім пульті ред. Р. Купчинський. Він-же і суфлер.

Побажатиб, щоб „Молода Громада“ уладила в зимовім сезоні більше таких удатних вечорів.

✝ Посмертні згадки.

ПЕТРО ФІЛЯС, бувший старшина У. Г. А., директор Повітової Комунальної Каси Ощадности в Коломиї, помер по довгій і важкій хоробі, проживши 51 років дня 12. XII. ц. р. Похорони відбулися дня 15. XII. ц. р.

Криштальним характером та своєю культурою він умів зеднувати собі прихильність та пошану своїх і чужих, проявляючи на свому становищі основне знання та солідно виконуючи свої обовязки. Ці вартости склалися на те, що він міг утриматися в нинішних відомих умовинах аж до смерти на свому відповідальному становищі. Великий здвиг народу на його похороні свідчив про втрату доброго працівника серед коломийського населення. Загальний жаль проводив Покійника до могили, глибоко спочуваючи осиротілій дружині та малолітнім синам. Земля Йому пером!

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Ювилейне свято „Просвіти“ в Замарстинові. Всі наші національні клітини замарстинівської дільниці Львова, а саме: читальня „Просвіти“, церква св. Йосафата, кружок „Рідної Школи“ ім. Ольги Кобилянської, Сокіл V. та Українська Щадничо-Позичкова Каса, приміщені в читальняному домі, склавши спільний ювилейний комітет, започаткували минулої неділі 19. грудня п. р. ювилейний рік у 70-ліття „Просвіти“ гарним святочним концертом і зразковим національно-громадським учинком. Вечором цього дня зібралися в читальняній світлиці проводи всіх місцевих установ і загал тутешнього свідомого громадянства — старші, молодь і дітвора. Святочну промову, коротку та гарну, переплітану уривками відповідно підібраних поезій, виголосив п. Осип Когут. Двоє найкращих читальняних декляматорів виголосили два вірші: п-на Ярослава Домцюх — М. М. Мельника „Просвіта“, п. Святослав Мотало — Б. І. Антонича „Просвіті“. Дуже подобалося всім питоме сольо п. Богдана Ракочія, що виконавши вязанку народніх мельодій, мусів виступити ще й із надатком. Шістнадцятка академічного хору „Валдурист“ під орудою п. Дамяна Гандзія відспівала дуже гарно три пісні: „На прю“ М. Старицького — М. Лисенка, „Гамалія“ Т. Шевченка — М. Лисенка й бадьоре „Кріпись, народе“ С. Мидловського — В. Матюка, нагадуючи ними пісьнями водночас 25-ліття смерти обидвох наших композиторів. Перед останнім співом голова читальні й парох о. Мирослав Харина відчитав зворушливий зміст збірного привітнього письма до Ювилятки — Матірної Просвіти і передаючи його на руки приявного секретаря централі, склав одночасно 35 зол. на „Дар Просвіті“ від місцевих установ. Секр. М. Дужий сердечними словами подякував за привітання Ювилятки та за щедрий (як на матеріяльний стан і різні труднощі в праці замарстинівських установ) „Дар Просвіті“ на її дальшу роботу. Відспіванням національного гимну закінчилось це дуже гарне й настроєве свято замарстинівської громади, перше на терені Львова. (д.)

ГОРОДОК.

Вистава „Ой Морозе, Морозенку“. Члени аматорського гуртка при чит. „Просвіти“ Городок-місто відограли в неділю 12. п. м. у салі „Поміч“ історичну песу в 3 діях Мерілм-Лужницького п. н. „Ой Морозе, Морозенку...“ Обсада роль: Шулїка — В. Шевчик, Остроленцька — А. Кутна, Зацвіліховська — М. Гордіюківна, Доленґа-Келіховський — С. Кліш, козаки — В. Козак і М. Панич, чура — О. Когут, Морозиха — А. Цимбаліста, Морозенко — М. Фесолович, Мрозовіцький — С. Світенко, ротмистр Остроленцький — Б. Кулай. Аматори (деякі перший раз на сцені) вивязалися назагал д. добре зі своїх роль, а гарні історичні костюми, ефектовне освітлення сцени та знаменита характеризація зробили на зібрану публику миле враження. Деякі аматори виявили дуже велике опанування і поводились на сцені зовсім свобідно. Багато гумору на салі викликав чура. Слід признати, що вистава коштувала дуже багато труду, її підготова тривала довший час. Режисерував, характеризував та хорові точки вивів проф. Петро Вересюк. Далі слід згадати, що по „Концерті стрілецької пісні“ була це друга імпреза з національним підкладом. Праця рухливого виділу читальні заслуговує безперечно на загальне признання. Дохід з вистави призначено на читальняні ціли.

Андріївський вечір. Заходом кружка „Рідної Школи“ в Городку при активній співпраці „Союзу Українок“ уладжено дня 13. п. м. традиційний „Андріївський вечір“ з різноманітною та цікавою програмою. Вечір відбувся в салі „Поміч“. Взяла в ньому участь молодша та старша інтелігенція Городка. Завдяки вмілій організації забав гості не нудились і мило провели час на товариських забавах при звуках патефону. Буфет в управі „Союзу Українок“ — чистий дохід призначено на вбогу дітвору.

ДРОГОБИЧ.

Великий духовний концерт у 900-ліття проголошення Ярославом Мудрим Богоматері Покровителькою українського народу. Сміло сказати можна, що Дрогобиччина здавен-давна не бачила подібного свята, як свято, влаштоване в честь Богоматері, Покровительки українського народу. Завдяки незвичайно енергійній праці о. пароха й ігумена Баранника ЧСВВ., при співпраці Комітету, зложеного з представників усіх товариств Дрогобича, свято прибрало маніфестаційний вигляд. Простору салю „Сокола“ виповнила до останнього місця тисячка громадян усіх станів, даючи доказ, що під прапором Богоматері лучеться всі серця без огляду на приналежність партійну, політичну суспільну чи клясову. Всі там чулися віруючими в Покров Богоматері українцями. В частині концертовій свята виступав хор дрогобицької церкви ім. Св. Трійці під управою о. Сапруна. Всі точки, відспівані тим хором, відзначалися незвичайною прецизією виконання (хористи співали без нот). Незвичайно мило відбивала в тім хорі рівновага голосів. З кожної виконаної точки програми можна було вичути незвичайну дисципліну хорову, яка є заслугою психічної конструкції диригента, що вміє зв'язати зі собою кожного співака і хорову збірноту в одну нерозривну цілість. Другим з черги хором, що звеличав свято, був хор „Дрогобицького Бояна“. Побідна пісня Міріям Шуберта була виконана бездоганно, але відчувалась відсутність симфонічної орхестри, що булаб цілість величавого твору підчеркнула та дала відчути слухачам увесь траґізм і велич композиції. В хорі переважала дещо сопран, що ще більше підчеркувало слабість альтів. Третій хор — це мішаний хор українських ґімназій. Виведення пісень тим молодечим хором давало повне почуття естетики співу та дозволяє оцінити співучу частину молоді як надійний матеріял, здібний на майбутнє плекати зі захопленням рідну пісню. Сольові точки, співані тенором д-ром Николовичем та п. М. Покотилівною, зробили незвичайно миле враження і культурним виведенням музичної частини і милозвучним та до глибини відчутим виконанням. Цілість музичну замикав артистичний квінтет, що виконав Веха, фортепяновий квінтет д-дур. Святочну промову виголосив д-р М. Дзерович зі Львова, зясовуючи потребу культу Богоматері в часах крайнього матеріялізму. Усі, що були на тім величавім святі, однодушно відчули, що булоб корисно частіше відновляти духа подібними імпрезами.

ТУРЧАНЩИНА.

Загальні Збори Філії Українського Гігієнічного Т-ва в Турці н. Стриєм відбулися 4. грудня п. р. Присутніх 20 членів, майже самих мешканців Турки. З річевого і дуже основного звідомлення голови д-ра Ґарбовського присутні довідалися, що філія У. Г. Т-ва істнує в Турці щойно від 28. серпня 1936 р., але за цей короткий час вспіла дуже багато зробити у справі поширення основ гігієни. В першу чергу йшли заходи про приєднання якнайбільшого числа членів, щоби придбати відповідні матеріяльні засоби. Нині філія має понад 50 членів, у тому найбільше священиків бо 14, учителів 12 і т. д. Видано 150 відозв з поясненням завдань Т-ва і покликом вступати в його члени. Виділ відбив 620 рефератів про різні недуги і розіслав їх по читальнях. Крім цього Виділ пропагує творення при читальнях гуртків здоровля. Досі створено 8 такі гуртки. Часопису „Народнє Здоровля“ розійшлось дотепер у повіті 860 примірників та приєднано понад 40 передплатників. Кільканадцять гігієнічних викладів і лікарські оглядини дітей в садках виповнили решту діяльности філії. Якщо зважити, що майже всю цю працю виконала одна людина, а саме голова д-р Ґарбовський, то ця праця направду велика і вповні заслуговує на признання та підтримку всього громадянства. Є проект написати монографію про санітарний стан Бойківщини. З тією метою філія розішле анкетні листки. Другою справою, що нею задумує занятись філія в цьому році, є будова громадських лазничок і венеричної та туберкулічної порадні в Турці н. Стр. Рішено, щоб о. Федевич, як член Повітового Виділу, зреферував цю справу на буджетовім засіданні Повітового Виділу і загадав, щоб до буджету вставили відповідну суму на фінансування цієї справи. По річевій дискусії на цю тему та признанні абсолюторії Виділові рішено одноголосно, щоби і в цьому році лишився той самий Виділ з д-ром Ґарбовським як головою.

Відновлена Діяльність „Української Бесіди“. По дворічній перерві інтеліґенція Турки вступила знову за касиновим товариством. Передвоєнну ще „Бесіду“ закрила перед двома роками влада з приводу недіяльности. Щойно недавно заходом д-ра Ґарбовського і п. Ростковича внесено новий статут до староства, що зареєструвало Т-во. Дня 8. п. м. відбулись заг. збори членів-основників. Вписалося 26 членів. Головою вибрано о. Івана Федевича, заступником голови п. Стефанію Скіцко, членами Виділу: д-ра Ґарбовського, п. Ростковича та п. Лішинського, заступниками о. Левицького та п. Зенона Яворського. Склад нововибраного виділу дає запоруку, що Т-во дійсно буде осередком товариського і громадянського життя в нашому місті.

Загальні Збори Повітового Кружка „Рідної Школи“ відбулися 12. п. м. при участи 18 членів. Звідомлення з діяльности Старшини склав голова д-р Мацців. Цьо-

...ге року Старшина найбільше займалась організацією ...тичних садків. Старшина відбула шість засідань, по... ...лала 60 писем та відбула дві анкети в студент... ...ських справах, покликуючи комісію для студентських ...справ, в якій згуртувалося турчанське студентство. ...Прийнято 8 нових членів. По признанні Старшині аб... ...солюторії на внесок о. Федевича вибрано головою д-ра ...Мирона Дмитра, членами п. Софію Левицьку, п. Ба... ...бу п. Петриківну, о. Стохманського, д-ра Гарбов... ...ського та п. Матляка, заступниками інж. Ліщинсько... ...го п. Горечка і Зенона Яворського. До Контр. Комісії ...ввійшли: о. проф. Федевич, д-р Бабій і п. Лозинський. Делегатами на заг. збори у Львові вибрано о. Івана Федевича і п. Ольгу Петриківну. Нововибраній Стар... ...шині слід побажати якнайкращих успіхів в орга... ...нізаційній праці, передовсім урухомлення рідношкіль... ...них кружків.

Нова кооперативна станиця. Заходом о. І. Блаваць... ...кого і декого зі свідомих селян засновано в Ботелці ...кооперативу для загального закупу і збуту „Будучність". Дня 12. п. м. відбулися перші заг. збори ...нової господарської станиці, на яких кооперативні ...справи реферував дир. Калужницький, начальник ...складниці О. С. К. в Турці та люстратор Микола Куць. Вписалося 38 членів, які заявили понад 400 зол. уді... ...лів, а того на місці зложили 60 зол. Вибрано Над. Га... ...лу з о. Блавацьким як головою. Торговельну діяль... ...ність почне нова кооператива від 1. січня 1938 р.

Перепони у шкільнім плебісциті. В цілій Турчан... ...щині йде під теперішню пору масова акція за шкіль... ...ним плебісцитом. Іде вона стихійно, незорганізовано. ...Однаке цей законний обовязок супроти своїх дітей не ...дають сповнити батькам війти, які не хочуть легалізу... ...вати підписів на деклараціях. Ось напр. у Масьовій ...Вижній робить це війт Зубрицький, а в Турці це саме ...війт Ясьо Мартин Яворський. П. староста повинен по... ...вчити згаданих війтів, що легалізувати підписи на шкільних деклараціях є їх законним обовязком та що вони мають робити це зовсім безплатно.

Сказали чехи: „Народ собі..." — і стали собою. Наш ідеал здійсниться, коли кожна наша одиниця стане членом „Просвіти" й не жалуватиме датків на її велику працю. Всі шлім на „Дар Просвіті"! Нехай не забракне нікого!

СКАЛАТЩИНА.

З організаційного життя жіноцтва у Скалатщині. День 16. грудня був небуденним для села Колодіївки. В гарній домівці чит. „Просвіти" зійшлись молоді курсантки та їхні батьки, щоб попрощати свою учительку п. Вайчук, яка вела в Колодіївці одномісячний вишкіл домашнього господарства. В курсі взяло участь понад 30 учасниць, де викладали їм про куховарство, городництво, хатню гігієну, літературу і кооперацію. Свято започаткував місцевий парох о. Цимбала підкреслюючи у своєму рефераті потребу консолідації та карности. Далі чергувались декламації та хорові продукції. Від жіночих організацій взяли участь пані Онуферкова і Білевич, яка передала від філії „С. У. привіт. З черги дві учениці прощали свою прелегентку зі сльозами в очах. У відповідь п. Вайчук подякувала їм за слова признання та привязання і наказувала любити рідний край і свій народ. Свято закінчилося відспіванням національного гимну. Слід теж згадати, що колодіївські жінки на поклик „С. У." зложили за час кількох днів 7 кг. піря як дар на подушку для української лічниці. Не можна забувати, що Скалатщина належить до т. зв. прикордонної смуги, де обовязують спеціяльно строгі постанови, але можна радіти, що між горсткою української інтелігенції світської та духовної панує гармонія і співпраця.

Спорт.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ

повідомляє, що перший лещетарський тренінг відбудеться в четвер 23. XII. в год. 14. Збірка у Стрийськім парку коло ставка і памятника Кілінського. Про порядок дальших тренінгів можна довідатися з таблиці оголошень у домівці КЛК Народній Дім, III. поверх.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

С. Черкасенко: ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ. Роман з козацьких часів. Два томи, стор. 176+182, Львів, 1937. В-во „Батьківщина".

Наталена Королева: СОН ПІСНІ. Повість. Львів 1938. В-во „Дружина", стор. 238.

Юрій Орест: ПІД ЛЬВОВОМ ПЛУГ ВІДПОЧИВАВ. Історична повість. Українська Культурна Скарбниця під ред. Ол. Бабія, ч. 11—12. Вид. „Батьківщина", Львів 1937. Стор. 156, 16°.

Іван Филипчак: НАРИС ІСТОРІЇ ТИРЯВИ СІЛЬНОЇ. Відбитка з „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка, т. 154. Львів 1937, стор. 27, 8°.

Максим Вергун: ФАБРИЧНІ ДИМИ. Драма в 5 діях. Накл. „Дешевої Книжки". Львів 1937, стор. 32, форм. 8°.

Теодор Курпіта: „ІЗ ХАТИ ДО ХАТИ". Новий український вертеп. Львів, „Універсум", 1937. Стор. 16, ф. 16°.

Михайло Островерха: НОВА ІМПЕРІЯ. Італія і фашизм. Бібліотека „Дорога". Н. кл. Яр. Ткачука. Львів 1938. Стор. 61, 16°.

Юрій Горліс-Горський: ТЮРЕМНІ ПОЕЗІЇ. Видавництво Ю. Лісовського. Львів 1937. Стор. 32, 16°.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:
Середа 22. XII. год. 7.30 веч. „Сіоі".
Четвер 23. XII. год. 7.30 „Сіоі".

Театр Ріжнородностей:
Середа 22. XII. год. 7.30 веч. „В перфумерії" (премієра).
Четвер 23. XII. год. 7.30 „В перфумерії".

Український Театр „Цвіркун" — саля Бел. Театру при вул. Ягайлонській 11.
ЛЬВІВ:
25. XII. год. 3.30 Сараєво.
26. XII. год. 7.30 Сараєво.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
НОВИЙ САМБІР:
22. XII. Жайворонок.
23. XII. Маруся Богуславка.
25. XII. Мазепа.
26. XII. Ніч під Івана Купала.
Вп. Громадянство Лемківщини перепрошуємо. Турне туди відкликуємо з причин від театру незалежних.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
СОКАЛЬ:
22. XII. Процес Мері Деген.
23. XII. Ніч під Івана Купала.
25. XII. Під кураталею.
26. XII. Вій.

Український Національний Хор Дмитра Котка.
22. XII. Чортків.
23. XII. Теребовля
26. XII. Тернопіль.
27. XII. Тернопіль.

КІНА.

АПОЛЬО: „Королівський вязень" (Тай в замку Зенда).
АТЛЯНТИК: „Неоправдана година".
ВАНДА: „Скамені́лий ліс", „Проданий голос".
ҐРАЖИНА: „Галька".
ЕВРОПА: „Коли ти залюблена".
КАЗИНО: „Блакитне золото".
КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. пов. Тадея Доленґи-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Дибук".
МЕТРО: „Його велика любов", „Улані світа".
ПРАЖ: „Пісня засуджених".
МУЗА: „Лицарі моря".
ПАКС: „Спокуса".
ПАЛЯС: „Чар богеми" (Марта Еґерт і Ян Кепура).
РАЙ: „Бокаччо".
РІЯЛЬТО: „Пяцьно" з Дан. Дарє.
СВІТ: „Пані міністер танцює".
СТИЛЕВЕ: „Відень-Льондон" і ревія.
ТОН: „Замаскований вершник".
УТІХА: „Чорний орел" і ревія.
ХИМЕРА: „Пригоди детектива Ніка": „Від вівтірка до четверга".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Світова вистава в Парижі 1937".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Паризька Вистава".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 22. грудня 1937.

БЕРЛІН 9.30 Легка музика, 17.00 Квартет ес-дур Бетовена, 17.35 Пісні, музика, 19.10 Для дітей, 20.50, 21.00 Весела словно-муз. авд.; БІЛГОРОД 19.50, 20.00 21.30 Нар. пісні, 20.30 Гумор; БУДАПЕШТ 12.05 Симф. орх., 13.30 Солісти: скр., форт., 18.30, 19.00 Циг. музика, 19.30 20.00 Опера; БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00, 22.00 „Чорні фіялки" оп. Л. Фога, на основі Шопена; ВІДЕНЬ 13.10 „Цар і тесля" оп. Льорцінґа, 15.15 Вес. авд., 17.30, 18.00 Австр. сучасна музика, 19.25 Вояцькі пісні; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Давні коляди, 19.10, 20.00 Вальси, марші, 22.30 Серенада на флет, скр., альтівку Бетовена; КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Віол., 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 15.15 Коляди, 18.05 Солісти, 20.00, 21.00 Фільг. концерт, Новакові твори; РАДІО ПАРІ 21.30 Бетовенові сонати на віол. і форт., 22.00, 23.00 Вечір пісеньків; РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00, 22.00 Радіофантазія, 22.20 Розр. програма.

Четвер, 23. грудня 1937.

БЕРЛІН 17.00 Камер. концерт, 20.00, 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 22.20 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.30 Балалайки, 17.30 Циг. музика, 18.10 Спів канарків, 21.55, 22.00 Композ. концерт Белі Бартока, 22.50 Мад. нар. пісні, музика; ВІДЕНЬ 12.00 Дзвони, опісля симф. концерт, 15.15 Для дітей, 17.15 Пісні та коляди, 18.55 19.00, 20, 21.00, 22.00 „Арабеля" оп. Р. Штравса; КОШИЦІ 13.30 Тютюн на Закарпатті, виг. д-р М. Попович, 14.00, 18.45 Вістки, 18.10 Концерт (у прогр. Ярославенко); МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 18.00 Вес. гутірка, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Приятель Фріц" оп. Масканія; ПРАГА 17.00 Дутий квінтет, 19.15 Військ. орх.; РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Театр Уяви, 19.30 Діяльог, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00 „Різдво Христове" орат. Баха; РИМ 17.15 Танц. музика 21.00 Розр. концерт, 22.00 Військ. орх.; ШТРАСБУРҐ 21.30, 22.00 „Сверщок і муравка" ком. оп. Одрана.

Пятниця, 24. грудня 1937.

БЕРЛІН 15.30 Словно-вок. авд., 16.30 Веселе пополудне для дітей: „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, 18.00, 19.00 Коляди, 22.30 Розр. музика; БІЛГОРОД 18.00, 21.00, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.30 Циг. музика, 17.30 Вок. концерт; ВІДЕНЬ 11.25 Альпейські коляди в супр. лютні, 11.35 Соната на скр. і форт. б-дур Моцарта, 18.00 Коляди, 19.35 21.35 Орх. концерт, 20.00 Веселі сп. мельодії і коляди; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.00 Вес. авд. для дітей, 22.00 Цісарський квартет Гайдна; КОШИЦІ 14.00 Вістки; МІЛЯНО 16.00, 18.00, 19.00 Скрипка, 20.30 Розр. музика, 21.00 „Свят-Вечір" одноактівка, 21.40, 22.00 Концерт; ПРАГА 12.35 Сальон. музика, 16.00 Театр для дітей, 16.25 Діточа Симфонія, Гайдна, 18.00 Концерт на обой і орх., 18.44 Діточий хор, 19.00, 20.15 Концерт орх., хору, сол., 21.00 Промова през. Бенеше, 21.25 Орх. концерт, 23.10 Сільські образки, Малята, сальон. орх.; РАДІО ПАРІ 21.15 Скрипка, 21.30, 22.00, 23.00 Театр Уяви; РИМ 19.30 Розр. музика, 23.15 Орг. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 22. грудня 1937.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.40 Симфон. танки; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Інформаційна Ґазетка в українській мові; 13.55 Легка музика з пл.; **14.30 Українські танки, словно-муз. авдиція Олени Заклинської, 14.50 Українські пісні з гр. пл. (Колесса: „Було колись", хор, Ярославенко: „Ви хотілиб спинить" хор);** 14.55 Біржа; 15.00 „Правем і лівем" В. Лозінського, Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Наполеон Бонапарте, гутірка для старших дітей; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Концерт орх. мандол.; 16.50, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Воєнна кампанія Баторія; 17.15 Віольончеля, спів; 17.50 Гігієна шкіри; 18.00, 18.50 Спорт; 18.10 Ваґнер: Увертура „Рієнці", гр. пл.; 18.20 „Люби ближнього" літер. авд.; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Стріча з Норвідом, 19.20 „При могилі Баха" репортаж із церкви св. Івана в Ляйпцігу; 19.35 Деін термінізм і триквартісна льоґіка; 20.00 Розр. концерт, джез; у перерві в год. 20.20 Куток гумору, 20.45 Веч. деп.; 21.00 Шопенівський концерт у вик. Павла Левицького, форт.; 21.45 Чвертьгодина поезії; 22.00 Концерт орх., Стефан Романовський баритон; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Легка музика з пл.

Четвер, 23. грудня 1937.

6.15—8.00 Ранішня авд. 11.15 Коляди, авд. для дітей; 11.40 А. Вівальді: Скрипковий концерт г-моль, гр. пл.; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Легка музика, гр. пл.; 14.20 Моцарт з гр. пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Правем і лівем" В. Лозінського; Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки; 15.30 Господарські вістки; 15.45, 19.50 Гутірка музика з молоддю; 16.15 Популярна музика; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Наукова книжка в м. р.; 17.15 Форт. recital Г. Штомпки; 17.50 Мій легкоатлетичний тренінґ (Зима); 18.02, 18.50 Спорт; 18.10 Хліборобське шкільництво; **18.20 З музики XVIII. століття: Пісні у виконанні І. Шмериковської-Приймової;** 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Кохання та смерть Варвари" фрагм. з „Жигмонта Августа" Ст. Виспянського; 19.40 Де Фалля: Фрагм. із Балетової Сюїти, пл. 20.00 „Віденські вальси" оп. в 3 діях на осн. І. і Я. Штравсів, 21.45 Новий академик — Льорентовича; 22.30 Камер. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Шопко я Топько читають газету.

Пятниця, 24. грудня 1937.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей: Вертеп, Репортаж, Забава звірят; 12.03 Авд.: Робітник і воля; 15.30 Гутірка з хорами; 15.45 Коляди, хор; 16.00 Ісусова коляда, у вик. нар. хорів; 16.40 Ф. Рилінґ: Колядкова сюїта у вик. сальон. тріа; 17.00 День уродин і іменин А. Міцкевича; 17.30 Різдво у форт. музиці; 18.00 Колядкове оповідання; 18.50 Концерт оркестри, спів; 20.20 Промова примаса кард. Гльонда; 20.30 „Ялинка" муз. авд.; 21.15 Концерт малої орх.; 23.00 У братів слави на коляді, словно муз. авд.; 23.45 „Пастерка" із 500-літнього костела в Казімежі біля Познаня.

БІРЖА.

Львів, 21. грудня 1937

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·53, 89·40, Доляри американські 5,27·50, 5,25·00. Доляри канад. 5.27·00—5.24·50. Фльорени гол. 294·27—292·55, Франки фр. 18·10—17·70, Франки швайцарські 122·30—121·50, Фунти англ. 26·45—26·29, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·60—17·00, Кор. дан. 118·09—117·25 Кор. норв. 132·88—131·90. Корони шв. 136·43—135·45, Ліри італ. 21·60—20·80, Марки фінлянд. 11·68—11·25, Марки нім. 118·00 — 115·00, Шилінґи австр. 99·20—98·20, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 130·00 — 126·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 61·30, 63·00, 3 інв 1 ем 78·00 серія непот. 3 пол інв. 2 ем. 77·75., серія непот. 5конверс. 67.00 прем. дол. 41·75, 4 консол. 64·75

Папери.

Банк Польський 114·25 Цукор 34·50. Вугіль 29·50, 29·00, Ліліпоп 60·50

Тенденція сильна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 21 грудня 1937 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вил. з опак.	3·30 зол.
молоко	19—20 сот.
яйця (копа)	5·60 зол.

Тенденція на масло зниженова, на молоко та яйця вдержанана.

На права жіночих торбинок

та продаж наймоднішої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в

Робітні Римарсько-Галантерійній Н. БАРЕР, Львів, Сикстуська 2, побіч фірми Саламандра.

Подяка.

Складаємо щиру подяку Всім, що віддали оставню прислугу Нашому Мужеві і Батькові, бл. п. ТИМОТЕЄВІ БАРИШЕВІ, а нам у великому горю несли слова потіхи. Зокрема дякуємо Всечеснішим Отцям Володимирові Тисовському, царокові в Калуші і Романові Мин'боячеві за похоронні відправи; Вельми Шановним Представникам — Українського Національного Демократичного Обєднання, Ревізійного Союзу Кооператив у Львові, Краєвого Товариства „Сільський Господар" у Львові, М'ської Ради і М'ської Управи в Калуші, Повітового Союзу Кооператив у Калуші, Районової Молочарні в Калуші, Культурно-Освітніх та Економічних Установ Рожнітівщини і Войнилівщини, що в своїх зворушливих промовах звеличали память Покійного; дякуємо також Культурно-Освітнім Товариствам і Кооперативам з Калуша і повіту, орхестрі Читальні „Просвіти" в Підгірках та злученим хорам місцевих Товариств за вложення вінців та участь у похоронах; бувшим Членам У. Г. А., організаторам та впорядчикам за удоєння та удержання порядку жалібного походу; також дякуємо щиро Високоповажним Паньству Коритовським і Тисовським за поміч та вислови співчуття.

Дружина, Діти і Внуки.

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ умебльований, комфорт, середмістя, винайму двом емеритам, утримання, обслуга. Відомість: Цукорня Лутовий, Сербівська 2. 2348 1—1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЮ адвокатської практики за малою винагородою. Зголошення до „Діла" під „Початкуючий". 2350 1—2

АПЛІКАНТ адвокатський, 4-місячна практика, добрі свідоцтва, добра вимова, пише на машині — змінить патрона від січня. Зголошення до „Діла" під „Не пожалуєте". 2352 1—2

БУХГАЛЬТЕР-біланcіст глядає відповідної праці. Солідні рекомендації. Догідні умови. Зголошення „Діло" під „Сам". 2353 1—3

КУПНО - ПРОДАЖ

КУХОННІ комплєти виправи емалія зол. 65.—, алюміній зол. 99.—, з млинками, залізком і т. д. Рейчнер, Легіонів 37. 2208а 4—5

КОВДРИ, простирала з власної виробні. КОЦИ вовняні і фланелеві. Ціни найнижчі! ВАНК. ПЛ. МАРІЯСЬКА 8. Жадної філії не маємо. 2228 6—10

ВИБАГЛИВІ декорації кімнат, фіранки ручної роботи, накидки матеріяли, по дуже низькій ціні поручає Виробня Фрайліха вул. Сикстуська 21. 2157 8—0

ПОВЕРХОВА з мансардом нова камениця при трамваю, готівкою 13.000 „Трансакція" Львів, Длугоша 1. 2332 2—3

КАМЯНИЦЯ нова, поверхова, вільні діла, без такси, при трамваю, готівка 19.000 „Трансакція" Львів, Длугоша 1. 2332 2—3

ГАРНИЯ дім, город, сад, при трамваю, Листопада, 14.000 — „Трансакція" — Львів, Длугоша 1. 2332 2—3

ДВОПОВЕРХОВА нова комфортова 200 сяжнів парцеля, при трамваю, вільні літа, комірне 7.200, 24 кімнат, готівкою 85.000 — можлива спілка двох, трьох. „Трансакція" Львів, Длугоша 1. 2332 2—3

КАЛЕНДАРІ на рік 1938 у Книгарні „Мiль Книжковий", Баторія 6. — Гуртівня. 2300 1—2

НАЙКРАЩИЙ святочний спомин — це купно дому, приносить сталий дохід, забезпечує будуччину. Порозумітись негайно на адресу: „Трансакція" Львів, Длугоша 1, де безплатні інформації і поради. 2332 —33

„MANUFACTURA"

під упр. О. Стефановича

ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬНА ч. 3.

поручає **НА ЗИМУ** 1937-8

наймодніші матеріяли на мужеські та жіночі одяги.

БОНЖУРКИ ФЛЯНЕЛЕВІ по 9.80, 10.50, вовняні 11.80. Поручає: Фабрика „ПАВ" Сикстуська 1.

РЕФОРМИ мажестік по 1.50, єгер'вські з баскіною 5.—, чисто вовняні (тонкі) 5.20, волічкові 5.30, шовков' 2.50. Поручає: Фабрика „ПАВ" Сикстуська 1.

ФЛЯНЕЛЕВІ мужеські **ПІЖАМИ** по 10.90, 11.90—12.90. Жіночі 9.50, дитячі від 4.90. Поручає фабрика „ПАВ" Сикстуська 1.

ФЛЯНЕЛЕВІ мужеські сорочки по 5.90, 6.50, дитячі від 3.50. Нічні жіночі 5.90. Поручає ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

ЕЛЯСТИЧНІ КОМПЛЄТИ по 2.75, грубші („Мажест'к") 3.20, вовна з шовком 4.75, шовкові 6.90. Поручає: ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

ШОВКОВІ комбінації мілянес 6.90. Петіт Рен ручно гафтовані 10.90. Поручає: ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

МУЖЕСЬКІ ПІДШТАНЦІ, теплі, вовняні від 3.50, Єгер'вські 6.80, вовняні кольорові 7.80. Поручає: ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

ФЛЯНЕЛЕВІ ШЛЯФРОКИ по 7.50, гімалеєві 11.90, шовкові 14.80. Поручає: ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

ПОСТЕЛЕВЕ БІЛЛЯ, солідно виковане, купите ВП. найдешевше в Фабриці „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

БІЛЛЯ ЄГЕРІВСЬКЕ для пань, пан'в і дітей виробляє у Львові тільки Фабрика „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1. 2279 5—5

ВЕЛИКИЙ ВИБІР білля, краватів і трикотів Филип Ляйфер, Львів, Трибунальська 1. 2206 3—5

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2318 2—19

НОВА ГАЛЯНТЕРІЯ Евген Будзиновський. **Станиславів,** ратуш, поручає на свята різного роду галянтерійні артикули. 2320 2—15

ДІМ новий, город, 3 мешкання побіч трамваю, готівкою 10.000, довг 5.000 — „Трансакція" Львів, Длугоша 1. 2332 2—4

РІЖНІ

БРОНЗІВНИЧА роб'тня ОЛЕКСАНДРА КУРОЧКИ, Львів, площа Векслярська ч. 1 (ріг Блахарської-Боїмів) виконує: чаші, монстранції, окуття до Євангелій, павуки, лїхтарі і т. д. Виконує різьбу, а саме: пави, корони в золоті, сріблі і металі. Приймає ріжні предмети до позолочування, посріблювання і ніклювання. 2280 4—10

ФАБРИКА ДЗЕРКАЛ, шліфарня шкла А. Тортен тепер **Бема 12 а.** тел. 224-81. 1959 24-30

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, шкіркові, проти усування матиці з гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА.** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 14-100

ГРЕБЕНІВ. Комфортовий пансіон Яблонських „Мароко" відкритий на зимовий сезон. **Яблонська** 2270 3—3

НАЙДЕШЕВШЕ тісточка, чоколяду, помадки на свята закупиш у фірмі „Сокілка", вул. Сокола 6, тел. 203-52. 2334 3—5

У ТРІСКУЧІ морози погрієтеся при печах від МИХАЙЛА ГАЛІВЕЯ, Петра Скарги ч. 5, тел. 261-65. 2347 1—2

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 2342 1—10

ЮВІЛЄРСТВО, годинникарство, виробня спортових віднак і нагород ВЛАДИСЛАВ БУШЕК, ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 8. Всілякі направи дешево і солідно. 2277 6—10

ТЕПЛЕ ВЗУТТЯ: пантофлі, папучі, бердячі на черевики, чоботи фільцові поручає і виконує єдина виробня „Ібіс" — Львів вулиця Галицька число 5. — Тел. 240-51. 1896 16-?

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпрецизніше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ГОДИННИКИ, обручки, перстені, дерупки, накриття, біжутерію поручає найдешевше Вандер, Шайноги один. — Прецизійна, дешева направа годинників і біжутерії. 2170 —?

ОГОЛОШЕННЯ.

Фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.

Догідні кредитові умовини.

Новацький

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.

Тел. 235-21.

Відомий ХРИСТИЯНСЬКИЙ РЕСТОРАН

Ґ. ВІТЕК Трибунальська 10. ЛЬВІВ

(давнше Кольонський, побіч Нафтули) поручає: смачну кухню, добірні закуски, пиво окоцім. Ціни найнижчі. — Льокаль гарний, надається на весілля, бенкети, зібрання і пр. — П. Т. Гостям з провінції 10% опусту.

2309 2—15

Упосліджені слухово!

VIBRAPHON! Небувалий переворот у тій ділянці, поручуваний лікарями спеціялістами

НЕЕЛЄКТРИЧНИЯ

без батерій, без дротів, без додаткових частин, майже **НЕВИДНИЯ**

в пошеві, причиняється до значної поправи слуху. Домагайтеся безплатної пересилки брошури разом з умовами 30-денної проби. Випробовані апарати електр. і неелектр. на складі.

Інститут для Упосліджених Слухово

Варшава, вул. Зєльна 48, тел. 275-03.

2278 Години принять 11—15. 3—4

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7

Філія КОПЕРНИКА 15а

Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

БРИТВИ ГАРАНТОВАНІ, ножі, ножички, поручає по найнижчих цінах фірма

Тадей Ґославський

2346 ЛЬВІВ, ул. ГАЛИЦЬКА 15 1—5

Коли вживаєте доброго порошку до печива, маєте ту певність, що Ваша праця не змарнується, невдачі нічого гарно вдається, буде пухке і смачне.

РОБІТНЯ кашкетів ріжних фасонів і красок та всяких **ШАПОК КРИМСЬКИХ І БАРАНКОВИХ** по найдешевших цінах

М. БІНШТОК

КРАКІВСЬКА 15 (Народний Дім).

Для Кооп. і Союзів відповідний рабат.

КІР

Львів, Усійського 8

Тел. 200-38

Станиславів, 3-го Мая 4.

ПЛЯНИ

КОШТОРИСИ

БУДОВИ.

Меблеві покриття

хідники, дивани, церата, лінолеум, капи і намітки, в найбільшім виборі

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Легіонів 29, в подвір'ю, тел. 206-38. 15-?

ПОВІДОМЛЯЄМО,

що після повороту з закордону ми засобили наш сальон у найновіші креації корсетів і награудників

ФІРМА ПІЗЕН — ЛЬВІВ

часово Пасаж Міколяша.

Приймаємо тальони Ц. О. Т.

ГАРНІ — ПРАКТИЧНІ — І ДЕШЕВІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ

Вічні пера і олівці Пеліман. Гуцульські і лемківські різьби. Квіткові води в ориг. фляшках тощо — поручає

Союзний Базар

ЛЬВІВ, РУСЬКА 20.

ЦЕНТРАЛЯ САМОХОДОВА

ЛЬВІВ, КЛ. ТАНСЬКОЇ Ч. 1

(напроти каварні Жоржа).

тел. 234-26.

Найдешевше джерело закупу всякого роду самоходових частин до самоходів ріжного типу.

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох. перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і усіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої доставки.

1426 18—40

Матраци, тапети, фіранки, дивани, меблеві матеріяли, тапчани і т. п.

Проєктування і виконання компактного нутра дому у власних заведеннях тапіцерських і столярських

Т. Кисяк і сини

Львів, пл. Смольки 4

Тел. 24009 і 21985 15—40

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

На права жіночих торбинок

та продаж наймоднішої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в

Робітні Римарсько-Галянтерійній Н. БАРЕР, Львів, Сикстуська 2, побіч фірми Салямандра.

Подяка.

Складаємо щиру подяку Всім, що віддали останню прислугу Нашому Мужеві і Батькові, бл. п. ТИМОТЕЄВІ БАРИШЕВІ, а нам у великому горю несли слова потіхи. Зокрема дякуємо Всечеснішим Отцям Володимирові Тисовському, Зарохові в Калужі і Романові Мінц'бовичеві за похоронні відправи; Вельми Шановним Предстояникам — Україн-Банку в Калуші, Українського Національного Демократичного Обєднання, Ревізійного Союзу Кооператив у Львові, Краєвого Товариства „Сільський Господар" у Львові, Міської Ради і Міської Управи в Калуші, Повітового Союзу Кооператив у Калуші, Районової Молочарні в Калуші, Культурно-Освітніх та Економічних Установ Рожнітівщини і Войнилівщини, що в своїх зворушливих промовах звеличали память Покійного; дякуємо також Культурно-Освітнім Товариствам і Кооперативам з Калуша і повіту, орхестрі Читальні „Просвіти" в Підгірках та злученим хорам місцевих Товариств за зложення вінців та участь у похоронах; бувшим Членам У. Г. А., організаторам та впорядчикам за уложення та удержання порядку жалібного походу; також дякуємо щиро Високоповажаним Панству Коритовським і Тисовським за поміч та вислови співчуття.

Дружина, Діти і Внуки.

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ умебльований, комфорт, середмістя, винайму двом емеритам, утримання, обслуга. Відомість: Цукорня Луговий, Скарбківська 2. 2348 1—1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЮ адвокатської практики за малою винагородою. Зголошення до „Діла" під „Початкуючий". 2350 1—2

АПЛІКАНТ адвокатський, 4-місячна практика, добрі світи, добра вимова, пише на машині — змінить патрона від січня. Зголошення до „Діла" під „Не пожалуєте". 2352 1—2

БУХГАЛЬТЕР-біляносіст глядає відповідної праці. Солідні рекомендації. Догідні умови. Зголошення „Діло" під „Сам". 2353 1—3

КУПНО - ПРОДАЖ

КУХОННІ комплетні виправи емесія вол. 65.—, алюміній вол. 99.—, з млинками, залізком і т. д. Рейчнер, Легіонів 87. 2203а 4—5

КОВДРИ, простирала з власної вирібні, КОЦИ вовняні і флянелеві. Ціни найнижчі! ВАНК, ПЛ. МАРІЯСЬКА 6. Жадної філії не маємо. 2228 6—10

ВИБАГЛИВІ декорації кімнат, фіранки ручної роботи, накидки матеріяли, по дуже низькій ціні поручає Вирібня Фрайліха вул. Сикстуська 21. 21578—0

ПОВЕРХОВА з мансардом нова камяниця при трамваю, готівкою 13.000 „Трансакція" Львів, Длугоша 1. 2332 2—3

КАМЯНИЦЯ нова, поверхова, вільні літа, без такси, при трамваю, готівка 19.000 „Трансакція" Львів, Длугоша 1. 2332 2—3

ГАРНИЙ дім, город, сад, при трамваю, Листопада, 14.000 — „Трансакція" — Львів, Длугоша 1. 2332 2—3

ДВОПОВЕРХОВА нова комфортова 200 сяжнів парцеля, при трамваю, вільні літа, комірне 7.200, 24 кімнат, готівкою 85.000 — можлива спілка двох, трьох. „Трансакція" Львів, Длугоша 1. 2332 2—4

КАЛЕНДАРІ на рік 1938 у Книгарні „Міль Книжковий", Баторія 6. — Гурт, кетайль. 2300 1—2

НАЙКРАЩИЙ святочний спомин — це купно дому, приносить сталий дохід, забезпечує будучність. Порозумітесь негайно на адресу: „Трансакція" Львів, Длугоша 1, де безплатні інформації і поради. 2332 —53

„MANUFACTURA" під упр. О. Стефановича ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬНА ч. 3. поручає **НА ЗИМУ** 1937-8 наймодніші матеріяли на мужеські та жіночі одяги.

БОНЖУРКИ ФЛЯНЕЛЕВІ по 9.80, 10.50, вовняні 14.80. Поручає: Фабрика „ПАВ" Сикстуська 1.

РЕФОРМИ мажестік по 1.50, єгерівські з баскіною 5.—, чисто вовняні (тонкі) 5.20, волічкові 5.30, шовкові 2.50. Поручає: Фабрика „ПАВ" Сикстуська 1.

ФЛЯНЕЛЕВІ мужеські ПІЖАМИ по 10.90, 11.90—12.90. Жіночі 9.50, дитячі від 4.90. Поручає фабрика „ПАВ" Сикстуська 1.

ФЛЯНЕЛЕВІ мужеські сорочки по 5.90, 6.50, дитячі від 3.50. Нічні жіночі 5.90. Поручає ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

ЕЛЯСТИЧНІ КОМПЛЕТИ по 2.75, грубші („Мажестік") 3.20, вовна з шовком 4.75, шовкові 6.90. Поручає: ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

ШОВКОВІ комбінації міляне 6.90. Петіт Рен ручно гафтовані 10.90. Поручає: ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

МУЖЕСЬКІ ПІДШТАНЦІ, теплі, вовняні від 3.50, Єгерівські 6.80, вовняні кольорові 7.80. Поручає: ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

ФЛЯНЕЛЕВІ ШЛЯФРОКИ по 7.50, гімалаєві 11.90, шовкові 14.80. Поручає: ФАБРИКА „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

ПОСТЕЛЕВЕ БІЛЛЯ, солідно виковане, купите ВП. найдешевше в Фабриці „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1.

БІЛЛЯ ЄГЕРІВСЬКЕ для пань, панів і дітей виробляє у Львові тільки Фабрика „ПАВ" СИКСТУСЬКА 1. 2279 5—5

ВЕЛИКИЙ ВИБІР білля, краватів і трикотів Филип Ляфер, Львів, Трибунальська 1. 2296 3—5

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2318 ?—19

НОВА ГАЛЯНТЕРІЯ Евген Будзиновський. **Станиславів,** ратуш, поручає на свята ріжного роду галянтерійні артикули. 2320 ?—15

ДІМ новий, город, 8 мешкання побіч трамваю, готівкою 10.000, довг 5.000 — „Трансакція" Львів, Длугоша 1. 2332 ?—4

РІЖНІ

БРОНЗІВНИЧА робітня ОЛЕКСАНДРА КУРОЧКИ, Львів, площа Векслярська ч. 1 (ріг Бляхарської-Боїмів) виконує: чаші, монстранції, окуття до Євангелій, павуки, лихтарі і т. д. Виконує різьбу, а саме: ризи, корони в золоті, сріблі і металі. Приймає ріжні предмети до позолочування, посріблювання і ніклювання. 2280 4—10

ФАБРИКА ДЗЕРКАЛ, шліфарня шкла А. Тортон тепер **Бема 12 а. тел. 224-81.** 1959 24-30

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА.** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 14-100

ГРЕБЕНІВ. Комфортовий пансіон Яблонських „Мароко" відкритий на зимовий сезон. **Яблонська.** 2270 3—3

НАЙДЕШЕВШЕ тісточка, чоколяду, помадки на свята закупиш у фірмі „Сокілка", вул. Сокола 6, тел. 203-52. 2334 3—5

У ТРІСКУЧІ морози погрієтеся при печах від МИХАЙЛА ГАЛІБЕЯ, Петра Скарги ч. 5, тел. 261-65. 2347 1—7

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 2342 1—10

ЮВІЛЄРСТВО, годинникарство, вирібня спортових відзнак і нагород ВЛАДИСЛАВ БУШЕК, ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 6. Всілякі направи дешево і солідно. 2277 6—10

ТЕПЛЕ ВЗУТТЯ: пантофлі, папучі, берлячі на черевики, чоботи фільцові поручає і виконує єдина вирібня „Ібіс" — Львів вулиця Галицька число 5. — Тел. 240-51. 1896 6-?

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпрецизніше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ГОДИННИКИ, обручки, перстені, дарунки, накриття, біжутерію поручає найдешевше Вандер, Шайнохи один. — Прецизійна, дешева напрова годинників і біжутерії. 2170 ,—?

ОГОЛОШЕННЯ.

Фортепіяни, піяніна першорядних марок нові й оказійні. Догідні кредитові умовини.

Новацький ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17. Тел. 235-21.

Відомий ХРИСТІЯНСЬКИЙ РЕСТОРАН **Ґ. ВІТЕК** Трибунальська 10. ЛЬВІВ

(давнше Кольонський, побіч Нафтули) поручає: смачну кухню, добірні закуски, пиво окоцім. Ціни найнижчі. — Льокаль гарний, надається на весілля, бенкети, зібрання і пр. — П. Т. Гостям з провінції 10% опусту. 2309 2—15

Упосліджені слухово!

VIBRAPHON! Небувалий переворот у тій ділянці, поручуваний лікарями спеціялістами **НЕЕЛЕКТРИЧНИЙ** без батерій, без дротів, без додаткових частин, майже **НЕВИДНИЙ** в ношенні, причиняється до значної поправи слуху. Домагайтеся безплатної пересилки брошури разом з умовами 30-денної проби. Випробовані апарати електр. і неелектр. на складі.

Інститут для Упосліджених Слухово Варшава, вул. Зєльна 48, тел. 275-03. 2278 Години принять 11—15. ?—4

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсоліднійшій

ПЕРФУМЕРІЇ С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7, Філія КОПЕРНИКА 15а, Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

БРИТВИ ҐАРАНТОВАНІ, ножі, ножички, поручає по найнижчих цінах фірма

Тадей Ґославський 2346 ЛЬВІВ, ул. ГАЛИЦЬКА 15. 1—5

ПОРОШОК ДО ПЕЧЕННЯ

Коли вживаєте доброго порошку до печива маєте ту певність, що Ваша праця не змарнується, навпаки: печиво гарно вдасться, буде пухке і смачне.

РОБІТНЯ кашкетів ріжних фасонів і красок та всяких ШАПОК КРИМСЬКИХ І БАРАНКОВИХ по найдешевших цінах

М. БІНШТОК КРАКІВСЬКА 15 (Народний Дім). Для Кооп. і Союзів відповідний рабат.

КІР

Львів, Усійського 8. Тел. 280-88. Станиславів, 3-го Мая 4. ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ.

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеум, капи і намітки, в найбільшім виборі

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР Львів, Легіонів 29, в подвірю, тел. 286-38. 15-?

ПОВІДОМЛЯЄМО, що після повороту з закордону ми засобили наш сальон у найновіші креації корсетів і нагрудників

ФІРМА ПІЗЕН — ЛЬВІВ часово Пасаж Міколяша. Приймаємо тальони Ц. О. Т.

ГАРНІ — ПРАКТИЧНІ — І ДЕШЕВІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ

Вічні пера і олівці Пелікан. Гуцульські і лемківські різьби. Квітові води в ориґ. фляконах тощо — поручає

Союзний Базар ЛЬВІВ, РУСЬКА 20.

ЦЕНТРАЛЯ САМОХОДОВА ЛЬВІВ, КЛ. ТАНСЬКОЇ Ч. 1 (напроти каварні Жоржа), тел. 234-26. Найдешевіше джерело закупу всякого роду самоходових частин до самоходів ріжного типу.

БРАТИ ДМИТЕРКИ єдине українське конц. підпр. самохідне перевозове **Львів, Ринок 43, тел. 272-48**

виконує всякі перевози до всіх і усіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої доставки. 1428 ?8—40

Матраци, тапети, фіранки, дивани, меблеві матеріяли, тапчани і т. п. Проєктування і виконання комплетного нутра дому у власних заведеннях тапіцерських і столярських

Т. Кисяк і сини Львів, пл. Смольки 4. Тел. 24009 і 21985 ?—?

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.